RADIO FREE EUROPE
EAST EUROPE RESEARCH & ANALYSIS

CZECHOSLOVAK UNIT

PŘEHLED TISKU

Číslo: 346 (XI.) Datum: 18.11.1968

OBSAH

PRŮBOJ č. 236 - 26. SRPNA 1968 str. 2
PRŮBOJ č. 237 - 27. SRPNA 1968 str. 14
ZPRAVODAJSTVÍ PRŮBOJE - 29. SRPNA 1968 str. 27
PRŮBOJ č. 240 - 3. ZÁŘÍ 1968 (Výňatky) str. 30

ORGÁN SEVEROČESKÉHO KRAJSKÉHO VÝBORU KSČ

PROLETÁŘI VŠECH ZEMÍ SPOJTE SE!

průboj

Pondělí 26. srpna 1968 • roč. 20. č. 236 PNS 58 • cena 40 hal.

PRŮBOJ – 26. SRPNA 1968

Čtyřstránkové vydání obvyklého novinového formátu.

Strana první:

Kromě dvou fotografií doprovázejících článek "Hořkost a slzy" tyto články:

Ozvěny agrese

Vídeňský rozhlas konstatuje že bělehradská POLITIKA ve svém úvodníku uvádí, že od druhé světové války nedošlo ve světě k takové tragédii, jakou je okupace Československa. Nikdy nebyl svět v odporu tak jednotný jako dnes, proti této špinavé věci.

Hamburský SONTAG BLATT píše, že politika snižování napětí dostala smrtelnou ránu a je možné, že to znamená i její konec. Politikové musí nyní dávat velký pozor při jednání na eskalaci. Ruský komunismus ukázal světu svou pravou tvář. Sovětský pakt dal přednost bodákům při snaze udržet svou nadvládu nad střední Evropou.

Pařížské listy konstatují: „Rusové si myslí, že mohou dělat v území, které jim bylo připsáno Jaltskou dohodou, co chtějí. Demokratizace sovětského světa může vyjít jen ze Sovětského svazu.

ABENDBLATT píše: Sověti vyšli z chybného posouzení situace v Československu. Nepočítali se semknutostí československého lidu. Očekávali, že dostanou situaci velmi rychle pod kontrolu. Rozhodnutí o okupaci pryští z paniky okruhu kolem Brežněva proti menšině kolem Kosygina.

Němci protestují

V Berlíně, v hlavním městě NDR, přicházejí lidé s nebývalou odvahou na naše velvyslanectví, aby vyjádřili podporu naší legální vládě a ústřednímu výboru soudruha Dubčeka.

Podle agentury DPA konala se v berlínských závodech protestní shromáždění, na nichž osazenstvo vznáší ostrou kritiku, že obyvatelstvo NDR není informováno o průběhu událostí v ČSSR.

Poznání vojáků:

Hořkost a slzy

Tenhle voják, který ještě nedávno měl střežit most v Litoměřicích, byl obklopen našimi lidmi, jako i jeho kamarádi z osádky tanku. A říkal: „My jsme byli v Polsku na manévrech, myslel jsem, že jedeme domů!" Tihle mladí okolo něho mu kladli otázku, co tu chce — marně, sám nevěděl, až se pak rozplakal — tolik se už těšil na mámu, prý chce mámu... kdyby to tak věděli ti, kdož způsobili tuto situaci, člověku je v takovém okamžiku také do breku.

V té době vedli mladí lidé diskusi s ostatními vojáky — a to patří tedy k druhému snímku. Říkají mu, tady je podpisový arch k odchodu okupačních vojsk — podepíšeš? „Podepíšu," řekl a podepsal, i když ho další dva vojáci zrazovali, aby to nedělal. Tady je tedy ten autentický snímek, který bych doprovodil slovy toho vojáka „Chci domů" a říkal to tak zatvrzele, jako i my říkáme „Ivane, jdi domů." Kdyby tohle byl v okupační armádě všeobecný jev, dýchalo by se nám lehčeji. (lis)

Velké demonstrace ve světě

proběhly proti okupaci Československa. Největší byla asi demonstrace v Buenos Aires, kde demonstranti přitáhli postupně k obchodním zastupitelstvím a velvyslanectvím Sovětského svazu, Maďarska a Bulharska. Kromě hesel a transparentů nesli s sebou bomby, které značně poškodily budovy diplomatických zastoupení těchto států. Na ve-

Západoněmecký TELEGRAPH klade otázku: Jsou Sověti vůbec schopni podepisovat smlouvy, když je nedodržují ani ve vlastním Varšavském paktu?

letrhu v Izmiru, který předchází veletrhu brněnskému, museli Sověti uzavřít před demonstranty trvale svůj pavilón.

V mnoha hlavních městech podle „Radio Tirana", jsou sovětská diplomatická zastupitelství obehnána ostnatými dráty a střežena policejními kordony, chránícími je před zlobou demonstrantů.

Většina světových rozhlasových stanic ve svých prvních ranních zprávách věnovala dnes nejvíce místa Československého rozhlasu bez komentáře. Pouze francouzský rozhlas přinesl úvahu o včerejším mimořádném zasedání francouzské vlády s jeho možnými diplomatickými a obchodními důsledky ve vzájemných stycích sovětsko-francouzských.

Arcibiskup Skandeborg, jak sděluje Reuter, se včera modlil za svobodu Československa a podle téže zprávy za zdravý rozum sovětských státníků.

Stanovisko předsednictva SKV KSČ

Chaos působí okupanti

Předsednictvo Severočeského krajského výboru strany projednalo informaci o tom, že zákonná vláda a Národní shromáždění Československé socialistické republiky, které stále vykonávají své zákonné funkce, se obrátily na Moskvu s požadavkem, aby jejich delegace mohly jednat s československými představiteli v Moskvě, prezidentem republiky arm. generálem Ludvíkem Svobodou, předsedou Národního shromáždění Josefem Smrkovským, předsedou vlády Ing. Oldřichem Černíkem a prvním tajemníkem ÚV KSČ Alexandrem Dubčekem a informovat je o situaci v Československu a vzájemně konzultovat své stanoviska.

Československý lid stále respektuje přání prezidenta republiky t. Svobody a zachovává klid, rozvahu a pořádek. Pokud je pořádek narušován, způsobuje to jednání okupantů, které zejména v Praze vyvolává stále nové napětí, nové ztráty na životech pokojných občanů i nové a nové hmotné škody.

Československý lid je jednotný v obraně svých práv a suverenity republiky, v požadavku na okamžitý odchod okupačních vojsk, okamžité umožnění práce všech zákonných orgánů a uvolnění jejich představitelů.

Tuto jednotnou vůli vyjadřuje nepřetržitě od okamžiku okupace vytrvalo, statečně a důstojně.

Předsednictvo Severočeského krajského výboru považuje za naléhavé a nezbytné, aby vláda a Národní shromáždění mohly neprodleně informovat naše představitele v Moskvě, být s nimi v trvalém styku, koordinovat a konzultovat vzájemný postup. Jen tak mohou jednání a jejich závěry být ve shodě s ústavou Československé socialistické republiky a odpovídat přání a požadavkům československého lidu.

Vyzýváme všechny orgány a sdělovací prostředky, aby o našem stanovisku uvědomily legální československou vládu a Národní shromáždění a naše představitele v Moskvě.

V Ústí n. Lab.,

25. srpna 1968, 16.30 hod.

PŘEDSEDNICTVO SKV KSČ

Jejich slovo nemá cenu

Oficiální agentury některých socialistických států rozšířily zprávu, že po Praze jezdí civilní automobily, které rozvážejí zbraně kontrarevolucionářům. Vláda prohlašuje, že tyto zprávy jsou naprosto nepodstatněné a mají sloužit jako záminka k zostřeným zásahům cizích vojsk proti civilním osobám. Československá vláda dále konstatuje, že dosud nebyl dodržen příslib daný velitelem cizích armád presidentu republiky Ludvíku Svobodovi o uvolnění některých vládních objektů k zajištění normální práce vlády. Naopak. V noci ze 24. na 25. srpna, tedy dnes v noci, došlo k násilnému vniknutí cizích vojsk do dosud neobsazených budov ministerstev a centrálních úřadů a k provádění prohlídek. Přitom byly některým jednotkám Lidových milicí v těchto úřadech zabaveny zbraně. Ministerstvo těžkého průmyslu bylo obsazeno. Vláda proto uložila ministerstvu zahraničních věcí, aby protestovalo u velvyslanců Sovětského svazu, NDR, Maďarska a Bulharska proti chování jejich vojsk vůči civilnímu obyvatelstvu a proti zásahům, které dále znemožňují práci vládních orgánů.

Vzkaz presidenta

Telegram náčelníka generálního štábu 25. srpna 1968.

Včera večer, při rozhovoru presidenta republiky Ludvíka Svobody z Moskvy, sbor náčelníka generálního štábu předal presidentu co nejsrdečnější pozdravy velení československé armády a všem jejím příslušníkům, ministra Dzúra, dále Dubčeka, Smrkovského a ostatních členů delegace. Od všech těchto jmenovaných jsou vyřizovány pozdravy. Jednání podle něho probíhají velmi solidně. Jejich výsledky však závisejí od zachování klidu a zabránění čehokoliv doma, co by mohlo narušit zdárné skončení jednání. Všichni v nejbližší době přiletí domů, na což se velmi těší. Za správnost tohoto telegramu podepsán generál Jan Ventora.

Teror a sympatie

Skupina československých turistů, která se autobusy vracela z dovolené v NDR, byla okupačními vojsky na hraničním přechodu donucena, aby odstraňovala nápisy ze silnice.

Podle sdělení mnoha našich turistů byli při zpáteční cestě obklopováni skupinami pokrokových Němců, kteří vyjadřovali sympatie k naší spravedlivé věci.

V Horním Jindřichově na Rumbursku hodil jeden mladý Němec krabičku od zápalek přes hranice. Obsahovala leták s hesly a projevem obdivu i sympatií k odporu československého lidu proti nezákonné okupaci. (jk)

5

M. Chudík vyloučen z ÚV

Sjezd KSS odložen

Včera se sešlo plénum ústředního výboru KSS ze všech slovenských krajů. Plénum se jednomyslně usneslo:

1. Nesouhlasili jsme a nesouhlasíme s ničím neoddůvodněným okupováním naší země vojsky Varšavské smlouvy. Žádáme jejich okamžitý odchod.

2. ÚV KSS vyslovuje politování nad tím, že oběťmi tragických událostí se stali občané Československé republiky a vyslovuje rodinám pozůstalých jménem Komunistické strany Slovenska a jménem našich národů svoji hlubokou účast.

3. Uznáváme jedině legálně zvolené orgány strany a státu, kterými jsou strana za vedení soudruha Dubčeka a orgány vedení soudruhem Černíkem a Smrkovským. Žádáme, aby byli ihned uvolněni internovaní představitelé strany a státu a normalizovaly se podmínky pro činnost legálních orgánů.

4. Hlásíme se k výsledkům mimořádného XIV. sjezdu Komunistické strany Československa a souhlasíme s výsledky prvého zasedání tohoto sjezdu.

5. Plénum ÚV KSS došlo k závěrům, že situace si vyžaduje svolat ihned mimořádný sjezd Komunistické strany Slovenska. Pevně stojí za soudruhem Dubčekem, za jeho vedením strany, za soudruhem Svobodou a Černíkem a rozhodlo, že na jejich osobní požádání odloží sjezd Komunistické strany Slovenska z 28. srpna 1968. Termín sjezdu stanoví ihned po příchodu naší delegace z Moskvy a osobně po dohodě se soudruhem Dubčekem.

6. Žádáme, aby se urychlilo jednání v Moskvě a delegace vedená soudruhem Svobodou se co nejdříve vrátila do vlasti.

7. Delegáti mimořádného sjezdu KSS zůstanou na svých místech tam, kde už jsou a hned po skončení plénu ÚV KSS se sejdou s tajemníky krajských a okresních výborů KSS.

8. Uložilo komunistům předsednictva Slovenské národní rady, aby okamžitě přijali opatření na zlepšení práce tohoto orgánu a celé Slovenské národní rady.

9. Jsme pevni v jednotě s českými komunisty a s českým národem. Takto zdůrazňujeme, že za jednou možnost považujeme socialistický vývoj v jednotné federativní republice.

Pevně se stavíme za akční program ústředního výboru Komunistické strany Československa.

10. Plénum se rozhodlo poslat jménem slovenských komunistů a jménem slovenského lidu nejvřelejší pozdravy soudruhovi Dubčekovi a Svobodovi do Moskvy.

Současně byly předloženy návrhy dopisů jménem ÚV KSS ústředním výborům těch zemí Varšavské smlouvy, jejichž vojska okupují naši zem.

☆

Už v 11. mimořádném vydání jsme oznámili, že M. Chudík byl vyloučen z ústředního výboru KSS. Chudík okamžitě po tom zasedání opustil. Došlo k dalším změnám. Do předsednictva byli zvoleni soudruzi Kostolanský, Sádovský, Mihalík a Colotka.

Gustav Brom se hlásí do strany

Podle zprávy z Brna se populární dirigent a skladatel Gustav Brom uchází o přijetí do strany.

Řekl doslovně: „Nikdy jsem neměl zájem vstoupit do KSČ. Ale dnes, tváří v tvář všem hrdinským činům, které komunisté od prvního tajemníka soudruha Dubčeka až do posledního řadového člena prokazují a tváří v tvář ideálům, za které bojují, žádám o zprostředkování přihlášky do Komunistické strany Československa."

Učíme se od bolševiků

CHOMUTOV (hz) — V neděli opět přijeli na OV KSČ v Chomutově sovětští důstojníci. Lidé trpělivě čekali před sekretariátem dokud zase neodjeli. Při své návštěvě tentokrát požadovali, aby okresní výbor zajistil ve svých novinách přetištění jakési statě nepodepsaných členů ÚV KSČ a článek z Pravdy. Byli odmítnuti. Jeden z členů pléna potom doprovodil požadavek okupantů slovy: „Ti jsou drzí."

Důstojníci rovněž nemohli pochopit, že se sjezd strany mohl konat v Praze. Bylo jim odpověženo, že jsme se konspirační práci naučili dělat od starých bolševiků.

Strana druhá:

Snímek s tímto podtextem:

Mladí naslouchají slovům komunistů - a věří jim!

V těchto pohnutých okupačních dnech potřebujeme — zejména mladí lidé — pro svůj vnitřní klid také odpovědi na otázky, které nás pálí nejvíc. I když žádný z nich není prorokem, přicházejí diskutovat mezi hloučky mladých funkcionářů KV KSČ, kteří se snaží vysvětlit mnohé alespoň hlasitou úvahou. — Snímek je z dnešního ústeckého odpoledne.

a tyto články:

Hovoří „hladovci"

Děkujeme občanům za dosud poskytnutou pomoc a pochopení. Náš počet, jak vidíte na seznamu, se rozrůstá. Už je nás 25! Toto číslo je konečné. Ne proto, že by se nehlásili další zájemci, kteří s námi sympatizují a tím vyjadřují i rozhořčení nad násilným činem okupačních armád. Náš „obývací prostor" je však omezen. Svou solidaritu s naším vystoupením lze projevit aspoň morální oporou připojením se k podpisové akci. Naše heslo v boji proti nejhorší zradě, která náš národ postihla: Hladovíme za svobodu!

Věřte nám, vydržíme!

Připojen seznam 25 jmen

Sedmá velmoc je naše

Díky vám, přátelé z rozhlasu, televize a tisku! To, co jste dosud dokázali vy a ti, co vám pomáhají, je práce tak záslužná a hrdinská, jako vítězná bitva se zbraněmi.

Český národ vítězí a zvítězí jako vždy v dějinách zbraněmi ducha a nikoliv fyzickou mocí!

Pracovníci Okresního stavebního podniku v Děčíně

Byla to mylná informace

CHOMUTOV (hz) — Ke zprávě ústeckého rozhlasu o kolaboraci V. Šebka z VTŽ prohlašuje CV VTŽ se štábem jednotky LM, že Václav Šebek z oddělení hydraulika hned v prvopočátku zaujal jasné odmítavé stanovisko k okupaci naší země spojeneckými vojsky. Stál a stojí za novým ÚV KSČ.

Růže pro ústecký rozhlas

TEPLICE (mab) — Lidé jsou plni obdivu k mimořádnému výkonu rozhlasových pracovníků v Ústí nad Labem. Občané z Dubí přinesli na OV KSČ v Teplicích krásnou kytici růží, která má vyjádřit jejich neúnavným informátorům. Nemohla být doručena, proto je předána alespoň touto cestou.

Cestu do strany

TEPLICE — Bezpartijní příslušníci okresního oddělení Státní bezpečnosti v Teplicích podali přihlášky za členy KSČ. Místo životopisu přiložili krátké vyznání: „Souhlasím plně s politikou A. Dubčeka!" Dnešní členská schůze projedná a rozhodne o jejich přijetí.

CHOMUTOV — Na Chomutovsku se hlásí mladí lidé do KSČ. Na Velkolomu Nástup přijali 20 členů, u vojenského útvaru Nechranice 40 členů a u vojenského útvaru Hora Sv. Šebestiána čtyři členy. U tohoto útvaru zároveň složili včera nováčkové svůj slib.

„Očista" autobusu tankem

MOST (rb) — Auta, která projížděla v sobotu odpoledne silnicí od Prahy k Mostu, měla u Skršína nepříjemnou zastávku. U vozovky stál tank se sklončnou hlavní k palbě a na silnici stavěli vozidla dva okupantští samopalníci. Pod hrozbou zbraní žádali sejmání všech nápisů a hesel.

Očitý svědek mi vyprávěl průběh jedné z těchto „očist" u autobusu, který přivážel do Mostu z rerekace zaměstnance jednoho dolu.

Samopalník pokynul řidiči, aby vystoupil. Ten odmítl. Po druhé už okupantský voják natáhl výmluvně samopal a naznačil, že bude střílet. Pod hrozbou zbraně musel řidič sejmout tento nápis: SUVERENITA — SVOBODA — SOCIALISMUS. Všechno to je zřejmě u nás zakázané.

Chybí uhlí

JZD Rozvoj Přestavlky na Roudnicku sklízí naše zelené zlato, avšak dochází mu uhlí potřebné k sušení chmele. Aby nedošlo ke ztrátám, prosí závody, či jiné podniky z okolí, zda jim nemohou vypomoci dodávkou asi 200 metráků uhlí. (lim)

Pro okupanty ani kapku

Vedení Chemických závodů v Záluží u Mostu rozhodně odmítá zprávy, že by dodávaly okupačním vojskům benzin nebo naftu. „Pro okupanty nedáme dobrovolně ani kapku benzinu nebo nafty!" V současné době jsou všechny dodávky i do zahraničí zastaveny.

Pokládají legitimace SČSP

Velvyslanectví SSSR v Praze je určena rezoluce, kterou podepsali bývalí členové SČSP ve VTŽ v Chomutově.

V rezoluci se píše, že naši dřívější přátelé zradili svobodné Československo, že střílejí do lidí a že naše země byla jen prostředkem k jejich záměrům ve světové politice.

Všichni se zříkají členství v SČSP a legitimace členů odešlou na velvyslanectví SSSR v Praze.

Spisovatel Jan Procházka v televizi

Křižáci moderní doby

Zatímco jsme vedli určité teoretické diskuse, byli jsme neobyčejně naivní. Oni v té době zřejmě čerpali benzín do tankových nádrží a fasovali suchou stravu na dalekou cestu, do střední Evropy. Mám pocit, že všechno, co se stalo, je daleko přesvědčivějším vyvrcholením toho, co jsme se jenom v náznacích snažili říci; že ne všechny věci v socialistickém táboře jsou úplně v pořádku. Že ne všichni v socialistickém táboře jsou si úplně rovni, jak nám dříve říkala předešlá, jak se říká loutková vláda, naprosto kolaborantská a zaprodaná vláda naší republiky.

Pohled z Novgorodu do Evropy může být mylný. Bylo přece povinností lidí v Praze, těch, kteří jsou za to placeni, aby vysvětlovali těmto soudruhům, jaká je naše skutečná situace v Československu a jaký socialismus v Československu máme.

Všechno to, co se stalo, je v podstatě nejfantastičtější debakl světového komunistického hnutí. Dříve car Mikuláš poslal 100.000 kozáků do Maďarska, aby tam udělali pořádek proti Košutovi a sám odjel na hon do ruských lesů. To se tenkrát dalo dělat.

Mám pocit, že tato veliká země, tato druhá dnes nejmocnější, nejsilnější země převzala praktiky předcházejících režimů. Není vůbec myslitelné, aby klidnou, pokojnou zemi v noci jako hordy lupičů z pěti stran přepadly armády, které tvrdily, že jsou armádami bratrských zemí. To je něco, co novodobá dějiny vůbec neviděly, to je něco, co zůstane jako věčná hanba. Mám pocit, že toto musí hluboce otřást sebejistotou sovětských vůdců a že nemohou zůstat na svých místech.

Jsem rád, že se v Čechách pořád o událostech mluví česky, zatím co se tady teď píše hlavně rusky. Takové kursy ruštiny zde nebyly a za tabule slouží pražské a všechny domy v republice. Určitě se pro nás nalezne východisko naprosto čestné. Nemáme totiž vůbec co prohrát. Jestliže zůstaneme naprosto jednotní, jak jsme jednotní teď (tak jsme ještě nikdy nebyli — od lidových milicí až po vysokoškolské studenty, od spisovatelů až po příslušníky veřejné a dokonce Státní bezpečnosti, té, která jde s ministrem Pavlem).

Jestli tato jednota zůstane, je to pro okupanty úplně bezvýchodná situace. Jsou obklopeni cizotou, která je drtí a která je musí posléze naprosto rozdrtit. Obracím se na vás, na všechny mladé čtenáře, abyste zachovali klid, abyste je zbytečně neprovokovali, abyste nezavdali příčiny k nějakým represáliím, protože by velice rádi měli důvod vysvětlovat, proč sem vlastně přišli, ale současně, abyste naprosto hrdě odmítali jakékoliv kontakty s těmito armádami. To jsou skutečně armády vetřelců, armády, které musí odejít, není možné, aby naše vláda, naši představitelé kdekoliv, ať tady nebo v Moskvě, přijali takové východisko, které by souhlasilo s tím, že tyto armády tady zůstanou.

Dokud tyto armády neodejdou, je třeba zachovávat naprostou pasivitu, pasivní resistenci vůči okupantům. Pokud jde o naše vlastní kolaboranty, ukazuje se, že je jich velice málo. Velice málo je těch, kteří se projevují. Myslím si, že je jich víc, ale obrovský spontánní hlas, který jde naší republikou, jim brání, aby ukázali co jsou zač.

Dovídáme se, jak pracuje sovětské velvyslanectví. Co to je za způsoby, jak je možné, že automobily sovětského velvyslanectví přivádějí tanky před budovu ústředního výboru strany? Co to bylo za diplomatické styky? To nebylo žádné vyslanectví, ale pobočka, filiálka koloniálního úřadu! To je překonání všech koloniálních metod, kterých jsme v současné době svědky. Z toho důvodu se mi zdá velice důležité, abychom si dávali pozor, abychom zbytečným způsobem nenavazovali kontakty s nějakými podezřelými lidmi, o kterých si nebudeme přesně jisti, jak to myslí. Je ještě záloha kolaborantů, kteří by s nimi mohli spolupracovat. Těch starých zavázaných lidí, kteří jim slíbili v minulosti spolupráci a kteří by snad v určitém momentu mohli vystoupit.

Svaz spisovatelů byl jedním z cílů okupace, protože se domnívali, že tam je nějaké centrum nějakého ozbrojeného okruhu. Velice dlouho tuto budovu nemohli najít. Lidé je vodili kolem Národní třídy. Podařilo se telefonicky varovat personál, takže všichni budovu opustili. Zůstala tam pouze stará paní domovnice, na kterou dlouho zvonil jeden kapitán, šla mu otevřít. Vojáci prošli všemi místnostmi, strhali telefony se zdí, vytahali všechna šuplata, prohlíželi všechny věci, pak se ubytovali v Klubu spisovatelů, kde snad spávají na kobercích. Toto „centrum imperialistických agentů" je tímto způsobem v Praze obsazeno. Svaz spisovatelů však pracuje. Svobodné vedení Svazu československých spisovatelů se obrátilo na naši a světovou veřejnost s touto výzvou:

Dlouhé rozpaky mezi tím, má-li Sovětský svaz ve světovém socialistickém táboře sehrát úlohu apoštola — nebo četníka, jsou konečně úspěšně překonány. Sovětská velmoc se vrací k vyzkoušeným tradicím kozácké diplomacie. Sovětský svaz se tímto zločineckým a fašistickým činem sám zbavil práva hrát vedoucí roli v mezinárodním komunistickém hnutí. Tankovými armádami nelze potlačit touhu národů po svobodě. Myšlenky nelze zastřelit. V Československu není tolik kriminálů, aby mohly pojmout všechny ty, kteří dnes zvedají a drží prapor naší touhy po svobodě. Předpokládáme, že budou povoláni k odpovědnosti všichni ti, kteří zasadili tuto smrtelnou ránu prestiži Sovětského svazu a socialismu. Leonid Brežněv, Nikolaj Podgornyj, Alexej Kosygin, Walter Ulbricht, Wladyslaw Gomulka, Jánoš Kádár, Todor Živkov — to jsou jména křižáků našeho století. Obracíme se jménem Svazu československých spisovatelů, jehož budovy jsou v Praze obsazeny okupanty, na intelektuální veřejnost celého světa.

Pozvedněte svůj hlas na obranu Československa! Dejte hlasitě najevo svůj odpor této ničím neodůvodněné anexi! Bojkotujte jakékoliv akce okupantů všude ve světě! Zrušte všechny kulturní dohody s touto špinavou aliancí! Až do stažení okupantských vojsk zastavte uvádění jejich filmů, divadelních her, kolportáž jejich tisku! Svoboda je nedělitelná, nejde jen o nás, jde i o vás. Žádejte, ať ihned dají ruce pryč od socialistického Československa. Nikdy nezlomí naše odhodlání žít svobodně a vychovávat ke svobodě i své děti.

SVOBODNÉ VEDENÍ SVAZU ČESKOSLOVENSKÝCH SPISOVATELŮ

Proti proudu k domovu

Podle zvláštního vydání děčínské Jiskry se člun č. 5314 vrátil jako první plavidlo s nákladem průmyslové soli. O obsazení našeho území se dozvěděl kapitán J. Rozum se svou posádkou v okamžiku, kdy opouštěli přístav v Magdeburku 21. srpna ráno. Během plavby byli šikanováni nejrůznějšími způsoby příslušníky německé armády a říční policie. Těsně před příjezdem k naší hranici dostali rozkaz zastavit pod pohrůžkou okamžitého zahájení střelby v případě neuposlechnutí. Přesto člun pokračoval v plavbě na nejmenší obrátky. Když pozornost německých vojáků polevila, zvýšil rychlost na plný výkon a tím se dostal na naši hranici. Poprvé za čtrnáct let své služby byl kapitán J. Rozum přinucen zakotvit na německé straně Labe. Museli smazat veškeré nápisy na člunu, vlajku nesměli nechat na půl žerdi. V těchto chvílích na posádku mile zapůsobilo počínání civilních občanů NDR, kteří po celou dobu plavby je zdravili máváním. Drážďanští občané jim shazovali s mostu papírové trikolory a papíry se jménem Dubček.

Důležité upozornění

Předsednictvo nově zvoleného ÚV KSČ na XIV. sjezdu se obrátilo na všechny komunisty a stranické organizace s prohlášením, které přineslo v neděli 25. srpna legální Rudé právo pod titulkem Cu dnes musí dělat komunisté. O prohlášení začaly vznikat pochybnosti. Předsednictvo krajského výboru KSČ v Ústí nad Labem si ověřilo jeho věrohodnost a žádá komunisty a organizace naší krajské organizace, aby toto prohlášení projednali a řídili se pokyny, které jsou v něm obsaženy. Pokud se jim Rudé právo nebo prohlášení nedostalo do ruky, dostanou ho stranickou cestou.

KOMENTÁŘ

Jménem koho mluví?

Tady rozhlasová stanice Vltava — jediný socialistický hlas pravdy. Když jsem tato slova zaslechl z radiopřijímače, připomnělo mi to nápadně reklamu na nějaký kosmetický výrobek. Čím víc jsem však poslouchal hlas s nečeským akcentem z éteru, tím víc jsem si začal uvědomovat tragikomiku jejich propagandy. Naprostou nemohoucnost argumentovat. Nemožnost dokázat svou pravdu, zakrývanou frázemi. Z přijímače plynula hluchá, křečovitá a zoufalá slova. Osamocená a hovořící o socialismu, míru a vlasti. „Přišli vám na pomoc třídní bratři," vemlouval se hlas a dokazoval, že socialismus u nás je ohrožen kontrarevolucí a že je internacionální povinností pěti stran nám pomoci. Neřekl už, že pokojný demokratizační proces u nás, stojící na pozicích socialismu a na obrovské autoritě, kterou získala v posledních měsících strana, by měl být výlučně naší záležitostí. Neřekl už, že toto právo bylo farizejsky před časem uznáno bratislavským prohlášením. Nemluvil samozřejmě o Fondu republiky a o plnění akčního programu, o přípravách na sjezd a jednotě bezpartijních a komunistů. Mluvil jen o tom, že u nás byla kontrarevoluce. Považuje snad za kontrarevoluci zaťaté holé ruce a slzy při obsazování pokojné republiky? Nebo chtějí hlasatelé jediného socialismu tvrdit, že nevinně zabití bezbranní lidé byli ozbrojenými kontrarevolucionáři? Zdá se, že snaha za každou cenu předvést světu kontrarevoluci u nás, jde až za hranici lidského rozumu a jakékoliv logiky. Všimněme si dalších nepravd tohoto vysílače. Tvrdí například, že kontrarevoluční vysílače u nás spolu se západními stanicemi vyvolávají zmatky a šíří propagandu a otravují politické ovzduší.

Slyšíme každou hodinu náš legální rozhlas vyzývající nás ke klidu a rozvaze a k tomu, abychom si okupačních armád vůbec nevšímali. Jde tedy o hrubý výmysl vysílačky Vltava. Stačí otočit knoflíkem radiopřijímače a poslouchat náš státní rozhlas. Vysílačka Vltava dále tvrdí, že toto štvaní směřuje proti vlastencům. Kdo jsou ti vlastenci? Vymyšlený pojem, který se hodí pseudopropagandistům z vysílačky Vltava do arzenálu slovní propagandy. Jsou to snad ti, co sedí u radiopřijímačů a trnou strachy o své rodiny? Nebo snad pokojní občané s trikolorami na klopě, postávající na ulicích? Celý národ, který stojí jako jeden muž proti cizím vetřelcům? Národ, který nemá zbraně a který věří, že tento hrubý omyl bude napraven? Vysílačka Vltava nemá prostě nikoho, kdo by řekl: Já jsem ten vlastenec, kdo je ohrožen kontrarevolucí, já souhlasím s vámi, mě jste přišli ochraňovat. Slova o ochraně vlastenců příliš připomínají jiné hlasatele před třiceti lety.

Vysílačka Vltava vysílala výzvu ministerských rad pěti stran. Tato výzva tvrdí, že socialismus byl u nás v nebezpečí a tím, že byl v nebezpečí i mír v Evropě. Jenomže bohužel opak je pravdou. Mír v Evropě ohrozila právě vetřelecká vojska, která přepadla naše pokojné domovy. Ohrozily ho tanky, které k nám přijely nezvány, ohrozily ho střely, vystřelené na bezbranné obyvatele.

A nakonec něco, co vyvolá jen úsměv: celé hodiny prý dělníci pražských závodů smývají kontrarevoluční hesla. Podle vysílačky Vltava. Výsledky snahy omluvit před světem a především před svým lidem vojenskou krvavou intervenci, jsou víc než hubené. To nás může jedině posílit v našem spravedlivém boji. (hez)

Fotografie staré ženy s podtextem:

Potkal jsem ji ráno v šest hodin 25. srpna. Byla neděle. První v okupaci. Po noci, která byla z těch tří či čtyř předcházejících zlá a strašně smutná. Viděl jsem její oči, z kterých vyzařoval strach, a stažená ústa k pláči Bylo mi také tak!

Snímek LAD. ČERNÝ

a tyto články:

Tedy je svobodný vysílač Severní Čechy

Jak pracují ti, na jejichž hlas jsme čekali

Ve středu v šest hodin ráno se na vlně Čs. studia v Ústí nad Labem ozvalo první hlášení o útoku okupantů. Od té doby vysílají rozhlasoví pracovníci nepřetržitě. Od té doby je jejich hlas v éteru posilou posluchačům v nejtěžších chvílích pro republiku.

Když byla ve středu během dne postupně okupanty umlčována rozhlasová studia téměř v celé republice včetně pražského, ústecký rozhlas se neodmlčel a především v noci ze středy na čtvrtek sehrál významnou úlohu. V těchto chvílích se všemi postranními kanály začaly na redakční stoly scházet informace z celé republiky. Zpravodajové—novináři sem posílali čerstvé zprávy ze zahraničí. Po obsazení Československé tiskové kanceláře se během několika hodin ozvalo náhradní pracoviště ČTK, odkud přicházely informace z domova i zahraničí. Dalším zdrojem zpráv byli radioamatéři. Když se ozval vysílač okupantů Vltava, ústečtí rozhlasoví pracovníci toto lživé vysílání polovině komentovali. Pak se obrátili na radioamatéry, kteří začali vysílání Vltavy rušit. Oné noci byla největší slyšitelnost tohoto krajského studia. Po návratu českých turistů od Baltu z NDR, hned po příjezdu našim rozhlasovým pracovníkům děkovali, že se jejich zásluhou daleko od republiky dověděli, co se u nás vlastně děje. Vysílání Ústeckých bylo pro tuto chvíli důležitým pojítkem — pracovištěm, odkud se šířila k lidem naděje a víra. Kolem studia se soustředila celá republika. Dálnopisy jely nepřetržitě, písařky u šesti telefonních linek byly v neustálé permanenci.

Rozhlasoví pracovníci neměli čas opustit svou budovu pro velké vypětí. A tentokrát se ukázalo, jak na ně jejich posluchači myslí. Sami od sebe začali chodit do studia, starat se o ně, přinášeli jídlo i pití. Od prvního dne se o jejich soustavné stravování starají zaměstnanci hotelu Bohemia. Ostatní sem nosili bábovky, konzervy, prostě to, co měli právě doma. Nechyběly ani květiny, které lidi přinášeli na důkaz vděčnosti. A povzbudivé vzkazy a telefonáty. Někteří zůstali ve studiu, pomáhají při vysílání dodnes.

Člověk vydrží hlásit den, dva i noc. S každým dalším dnem jeho energii přebíjí únava. Lidský organismus má své hranice. To si uvědomili odborníci lékaři a poslali dostatek povzbudivých léků, jež rozhlasové pracovníky drží na nohách.

Vedle povzbudivých nechyběly ani podezřelé hlasy. Vyptávaly se telefonicky, kde jsou, odkud vysílají. V prvních dnech studio třikrát hledali okupanti. Ale lidé je neprozradili a posílali nevítané vetřelce na opačné strany. V noci se v jednom okamžiku ohrožení sešli před budovou studia stovky lidí. Chtěli ochránit svůj rozhlas. Vystoupili hlasatelé a vysvětlili jim, že takové shromáždění snadno přiláká pozornost okupantů. Během několika minut bylo prostranství prázdné. Jen hlídkující hloučky se poschovávaly v postranních uličkách, podávaly zprávy o podezřelých vozidlech či chodcích.

Technici v těchto dnech „vyždímali" z vysílačky maximum. Stroje se od šesti hodin ráno minulé středy dodnes nezastavily, díky technikům, energetikům i všem dobrovolným spolupracovníkům.

V noci je budova krajského studia zatemněna a ponořená do tmy. V zahradě je klid, občas tu poštěkává pes. Ten klid je jen zdánlivý. Ve skutečnosti se u mikrofonu střídají hlasatelé, rachotí dálnopisy, zvoní telefony. A část pracovníků je stále v pohotovosti mimo budovu. Kdyby byl ústecký rozhlas obsazen, ozve se známý hlas jeho hlasatelů z náhradního pracoviště. Legální svobodný rozhlas v Ústí nad Labem neumlkne.

J. BURSÍK

Zatýkání v Moskvě

V Moskvě na Rudém náměstí byly zatčeny čtyři osoby. K incidentu došlo v souvislosti s protestem patnácti sovětských intelektuálů proti vojenské okupaci Československa. Protest se konal na Rudém náměstí nedaleko místa jednání československých představitelů se sovětskými činiteli. Zatčení byla zpozorována cizinci, kteří svůj poznatek předali do zahraničí.

Smutná neděle

Potěšilo mne, že přes noc zmizela některá hrubá hesla, která neukazují slušnou kulturní úroveň našeho národa. Současně zmizely však také všechny ukazatele a dokonce jakákoli označení na silnicích, až mi bylo líto jednoho asi zapomenutého cizince, který bloudil v okolí Terezína.

V sobotu chodili v Roudnici a jinde chlapci s „halapartnami" a strhávali čísla domů, označení ulic a jiní zase sledovali pohyb neznámých lidí ve městě. Byli klidní a ukáznění. Tabulky ukládali za dveře domů.

V tu dobu jsem uviděl také sovětský transportér, který každou chvíli brzdil a musel si tak na křižovatkách svítit na nejrůznější hesla psaná azbukou. Osádky se už ani netáží na cestu, poněvadž jim to nikdo stejně neřekne.

Smutná neděle — řekl bych; silnice byly bez turistů, bez lidí, kteří jsou u přijímačů či u ampliónů ve větších městech. Děti rozdávají poslední vydání Průboje. Zdánlivý klid. Na okresním výboru KSČ v Litoměřicích je plno ruchu — funkcionářům, pracovníkům OV KSČ a dobrovolným pracovníkům sem přivezlo jedno JZD bedny hrušek — aby prý mělí také vitamíny. Na sekretariátu ČSM se také pořád něco kuří, organizuje. Na jednom závodě právě jiná skupina rozmnožuje nové letáky v ruštině, určené pro posádky v okolí Litoměřic. Odpoledne je do jednotek rozváželi mladí lidé.

Všichni klidně čekají na novou vlnu okupantů, vyzbrojeni svými argumenty, propagačním materiálem, klidem, který je klidem zdánlivým v rozbouřeném nitru.

JOSEF LINKA

Dobrovolná směna

TEPLICE (mah) — Do Sometu v Teplicích nastoupilo v šest hod. ráno 450 zaměstnanců, z toho 120 žen a mnoho mladých lidí, aby odpracovali dobrovolnou směnu na podporu našeho národního hospodářství. V sobotu pracovala v Sometu celá odpolední směna. Nadšení a obětavost projevují hlavně mladí: rozmnožili v ruské řeči několik tisíc hesel vyzývajících okupanty k odchodu, a postarali se o jejich rozšíření po okrese, drží v Sometu stálou pohotovostní službu a udržují v provozu sušičku obilí v Proboštově.

Ve sklárně Lesní brána, kde vznikl v sobotu požár, pracovali v neděli na odstranění vzniklých škod, aby výroba mohla být co nejrychleji uvedena do provozu.

Tuniští sportovci s námi

ÚSTÍ NAD LABEM (jk) — Ing. Sliman, vedoucí sportovní delegace tunisských odbíjenkářů, kteří jsou na zájezdu v Severočeském kraji, projevil jménem svých sportovních kolegů vřelé sympatie k boji našeho lidu za suverenitu a proti okupaci. Ubezpečují československý lid, že pokrokoví lidé v Tunisu i jinde jsou solidární se všemi, kteří bojují proti nezákonné okupaci Československa.

Naši mladí naše hrdost

MOST (rs) — Okresní výbor svazu mládeže v Mostě, jehož politická aktivita se ještě před nedávnem blížila k bodu mrazu, se stal takřka přes noc koordinátorem většiny mládežnických akcí, jejichž společným cílem je snaha vypudit agresory ze země a podílet se na obnově demokratických svobod.

Kanceláře OV ČSM se staly střediskem informační služby Národní fronty. Členy redakční rady vydávající nejrůznější „dubčekovské" tiskoviny, jsou podle mládežníků zástupci Socialistické akademie a OOR. O kolportáž tiskovin a o rozšiřování informací se starají řadoví svazáci většinou kolem dvaceti let, ale i ti, kteří již dávno nejsou členy svazu.

Stejně jako v Mostě vzniklo podobné informační středisko v budově litvínovského gymnasia. O jeho činnost se starají vehradně mladí lidé.

Celozávodní výbor Svazu pracující mládeže v Chemických závodech v Záluží vydává vlastní malý časopis o velkém nákladu, který je rozšiřován ve městech okresu.

Iniciativa mladých lidí na Mostecku je podporována všemi orgány. Pomoc OV ČSM nabídl ředitel Dolu Ležáky ing. J. Potůček, oborové ředitelství SHD zaslalo svazkům poukázky na benzín pro služební vozidlo, mládežníci z Ocelárem 1. máje zaslali na OV ČSM částku 600 korun, výborná je spolupráce i s Bezpečností, především při udržování veřejného pořádku.

Svobodná ČTK hlásí z Teplic

Včera ráno se rozhodli všichni bezpartijní příslušníci VB v Teplicích vstoupit do KSČ. Hromadně se za ně zaručila ZO KSČ. Místo životopisu do přihlášky píší, že stojí za Dubčekovým vedením KSČ. Dnes ráno o přihláškách rozhodne stranická schůze.

Na podoru nového ÚV KSČ se sešlo na okresním výboru KSČ v Teplicích včera ráno již 35.000 Kčs. S osobními příspěvky přicházejí i nestraníci.

V Novosedlicích ubytovali v rodinách autobus slovenských sportovců, kteří tu uvázli při návratu ze zahraničního zájezdu.

Na silnici Želénky—Duchcov u odbočky na Znbružany kontrolovali okupanti auta. Nutili řidiče pod hrozbou samopalů smazávat hesla na vozech.

Nebezpeční chovanci

ROUDNICE n. Lab. (ln) — Naše Veřejná bezpečnost musí chránit občany před krádežemi a každé vyšetřování je nyní ztíženo tím, že nikdo nechce prozradit nikoho, kde kdo bydlí. S tím se setkala VB i ve Straškově u Roudnice n. Labem, kde vyšetřovala vloupání do prodejny. Zjistilo se nakonec, že vloupání provedli chovanci, kteří utekli z ústavu v Horních Beřkovicích.

Na ulicích Roudnice n. L. se nesetkali příslušníci VB s šířením koleborantské propagandy, jen v jediném případě byla na Bezděkově nalezena česky tištěná brožurka v bílých deskách o 30 stranách, vytištěná v Moskvě 22. srpna t. r., zdůvodňující zásah Sovětského svazu v naší zemi.

KE DNI

Válka nervů

Vstoupili jsme včera do 5. dne okupace. Za jiné situace bychom v těchto chvílích přemýšleli o tom, kam na procházku nebo na výlet — jak prožít volný den. Místo toho mnozí z nás nastoupili na svá pracoviště. Každému z nás se honí hlavou jediná myšlenka: Jak to všechno dopadne?

Okupací našeho území se dostala už několikatýdenní válka nervů do svévrchované fáze. Stává se stále zřejmějším, že úspěšněji vyjde z této krize ten, kdo si na jedné straně zachová chladnější hlavu ,ale na druhé straně nepropadne únavě, lhostejnosti a pasivitě.

A je třeba říci, že na prahu dne, kdy vznikají tyto řádky, jsme to my, kdo v této „válce" máme více trumfů.

Zachovali jsme klid a pořádek, neztratili lidskou důstojnost. V řadách některých jednotek okupantů jsme však měli možnost pozorovat opačný obrázek:

Odporem, s jakým je přijal lid ČSSR, jsou šokováni. Jsou štvanci v zemi, kde byli ještě nedávno přátelsky přijímáni. Z bezradnosti a zřejmě i vzteku v noci na dnešek střílejí po civilních automobilech v ulicích hlavního města bez jakéhokoliv důvodu.

Nenechme se mýlit oficiálními zprávami TASS, které SSSR pouští do světa. Těmto „kachnám" nevěří žádný z vedoucích sovětských představitelů, ani vůdců ostatních okupantských států. Jsou dobře informováni o tom, jak jsou nenáviděni. V hodnocení situace, kterou v ČSSR zavinili, určitě nejsou jednotní. Vždyť víme, že sovětské politbyro nebylo jednotné při rozhovorech s našimi představiteli v Čierné.

Kromě toho — jak roste informovanost obyvatel zemí, které jsou agresory — zvyšuje se jejich nespokojenost s počínáním svých představitelů. Nelze ani přehlédnout světové veřejné mínění a jeho dopad na lid okupantských zemí.

Válka nervů tedy pokračuje. Zatím je víc trumfů na naší straně, než okupantů. Ale ti mají tanky. Počínejme si tak, abychom naše trumfy znásobili. Zachovejme nadále lidskou důstojnost, klid a pořádek. Nenechme se vyprovokovat. Nejspolehlivějším kompasem každého z nás nechť je vlastní rozum. (cf)

Kdyby všichni vědci světa...

11.

Na 1400 pracovníků geologie v celé republice po tři roky připravovalo jedinečnou událost ve vědeckém životě našeho státu — Mezinárodní geologický kongres, svolaný do ČSSR. Do Prahy se sjelo asi 3100 geologů z 91 zemí světa. Už předtím ale bylo podivné, že mnozí ze sovětských vědců odřekli účast a ze všech pěti útočných států přijeli jenom ti, kteří si mohli pobyt uhradit z vlastních prostředků. V pondělí 19. srpna byl kongres slavnostně zahájen ve Sjezdovém paláci Parku Julia Fučíka Smetanovou Vltavou. Měl trvat deset dní a 28. srpna slavnostní skončit opět ve Sjezdovém paláci. Účastníci se rozloučili v pátek 23. srpna odpoledne v největší posluchárně nové budovy techniky v Dejvicích a v současné době jsou na cestě do svých domovů.

Kongres, za dvaadevadesát let trvání Mezinárodního geologického kongresu, v pořadí dvacátý třetí, a poprvé na území Československa, byl nejdramatičtějším. Skončil prakticky po pěti dnech svého trvání, aniž by mohl splnit program. I to nám přinesla okupace.

Do Ústí nad Labem se v sobotu dopoledne vrátila jedna z jeho účastnic, doktorka Milada Vavřínová, krajská geoložka.

Jak jste, paní doktorko, spolu se svými kolegy, hlavně zahraničními, prožívala první okamžiky okupace?

Bydlela jsem nedaleko studentských kolejí Větrník, které se staly dočasným domovem mnoha zahraničních účastníků. Časně ráno jsem viděla, že se před ubytovnami shromažďují zaražené a podšené hloučky geologů a jejich rodiny se sbalenými zavazadly. Do Dejvic na techniku se dalo jít jen pěšky. Před budovou mě zastavila jedna ruská účastnice kongresu, stařší vědecká pracovnice. Se slzami v očích se mě ptala, co se stalo. Ráno šla do mlékárny na snídani, mluví jen rusky a tam jí odbyli, aby se šla nasnídat ke svým tankům. Dozvěděla se od nás, co se stalo.

Jak reagovala a co ostatní zahraniční hosté?

Byla nesmírně zahanbena. Sundala si z klopy označení národnosti. My jsme si připichovali černé pásky na znamení smutku a ze solidarity s námi i cizinci. Kongres pak pokračoval velmi těžko.

Kromě toho, že jste byli všichni velmi vzrušeni, byl nějak narušován zvenčí zásahy okupačních vojsk?

Mimo to, že se mnozí přednášející a účastníci nedostavili, zejména z druhého břehu Vltavy, žádný zásah nebyl. V posluchárně jsme však neměli náladu na výměnu vědeckých informací, navazování spolupráce. Proto jsme začali dělat to, co bylo v této situaci naší povinností. Na velkých tabulích jsme v jazyce kongresu — angličtině — a dalších řečech vysvětlovali situaci. Rozmnožovali jsme cizojazyčné letáky. Vyložili jsme podpisové archy pro účastníky MGK. Sebrali jsme všechny křídy a popisovali zdi na dejvickém náměstí hesly.

Jak se chovali v této chvíli zahraniční účastníci?

Přímo z jejich řad vzešel návrh nabídnout krev pro raněné oběti. Francouzi byli iniciátory sbírky pro pozůstalé. Skupina sovětských geologů dostala druhý den do rukou sovětské noviny. Asi polovina se jich postavila na stranu okupantů. Ostatní to velmi těžce nesli. Za takových okolností nemohl kongres splnit nic. Ještě v pátek v poledne se organizační výbor rozhodl jednání předčasně skončit. Zástupci téměř všech států nám projevovali sympatie. A všichni slíbili, že jhned po návratu do svých zemí budou všude vyprávět pravdu o všem, co u nás viděli. Nikdo z delegace okupantských států se neodvážil přidat k projevům rozloučení. Mlčeli. Nevím, jestli ztvrzele nebo ze studu.

Jak to vypadalo kolem budovy techniky a v Praze vůbec, pokud jste se po ní mohla v ty dny pohybovat?

Vlastní budova techniky nebyla po dobu kongresu obrožována. Ale dejvické náměstí bylo obsazeno tanky, obrněnými vozy a vozy s vojenskou policií. Mezi dejvickým náměstím a Prašným mostem byly ulice a most tak přeplněny, že sanitky mohly jezdit jen po chodnících. V pátek ráno už nám okupanti nedovolili v blízkosti jednotek psát hesla po zdi. Namířenými zbraněmi odháněli každého, kdo měl v ruce křídu.

Jak jste šli a jak to vypadá na pražském nádraží?

Ještě ve čtvrtek jely vlaky jenom z okrajových nádraží. V pátek ráno začaly jezdit mimo centrum města tramvaje. Jela jsem jedničkou velikými oklikami na nádraží Praha-střed a odtud vlakem domů. Na nádraží je hodně vojáků. Nic nedělají, jenom se rozhlížejí.

Hovořila
MILENA KRÁLOVÁ

Strana čtvrtá:

Naše Rudé právo

Redakce deníků v Praze jsou obsazeny okupanty. Přesto však naši pražští kolegové za velice obtížných podmínek vydávají své listy. Nedělní Rudé právo se nám dostalo do rukou prostřednictvím neznámého železničáře, který se právě vrátil z Prahy. Protože nemáte všichni možnost seznámit se s obsahem Rudého práva, alespoň ve stručnosti něco ze čtyř stránek (malého formátu), které mám před sebou.

Heslo v záhlaví ZA SVOBODU, ZA DUBČEKA, ZA ČERNÍKA, nenechává na pochybách, že se jedná o naše Rudé právo. Na první straně je rozsáhlé prohlášení předsednictva ÚV KSČ, z něhož citujeme: „Rozhodněte sami v každé organizaci, zda uznáváte za nejvyšší orgán strany tento na XIV. sjezdu řádně zvolený ústřední výbor KSČ, anebo zda souhlasíte s tím, aby vaším jménem mluvili lidé, kteří s tímto ústředním výborem nemají nic společného. — Rozhodněte rychle, legálně a demokraticky ve všech stranických organizacích, na plenárních schůzích i ve stranických výborech, k čemu se hlásíte."

Usnesení požaduje úplný odchod okupantů z našeho území a varuje před provokatéry.

Pod titulkem „Na jejich straně je lež" je uveřejněn článek o nestoudných prohlášeních pětí zemí, jejichž vojska okupují Československo. Na druhé straně výmluvné fotografie: sovětští vojáci sedí za rychlopalným kanónem, jehož hlavně míří na starobylé pražské věže. Rozhovor s ministry M. Galuškou a prof. Kadlecem uvádí podrobnosti k práci vládních orgánů a zdůrazňují nezákonnost okupace.

Aktuální zprávy ze světa, hlasy našich občanů, odsuzující interventy a v neposlední řadě i slova na zdech. Třeba: SOVĚTSKÝ CIRKUS OPĚT V PRAZE. NEDRÁŽDIT — NEKRMIT.

Nejrůznějšími cestami (a často skutečně podivuhodnými) se k nám do redakce dostávají i další noviny z jiných krajů. Ostravští novináři vydávají jediný deník spojených redakcí. Čtyři strany velkého formátu přinášejí mimo aktuálního zpravodajství také původní komentáře k současné okupaci a obrazové zpravodajství.

Kolegové v Liptovském Mikuláši stejně jako ve Žďáru nad Sázavou vydávají svá zvláštní vydání. I když se liší [illegible] rozsahem, ve všech se objevuje heslo: DUBČEK — SVOBODA.

(él)

Vyprávění učitele Š. Telechovského z Roudnice nad Labem

Vrátil se právě z SSSR

Máš hodně příbuzných v Maďarsku a na Podkarpatské Ukrajině (v SSSR), odkud ses vrátil v noci z pátku na sobotu. Jak ses dověděl o napadení ČSSR?

Ve středu ráno — byli jsme u příbuzných v Užhorodě — někdo bouchá na vrata. Byla to sousedka, kterou jsem neznal. Se strachem v hlase nám oznamovala, že naše země je okupována — co prý s námi bude, když jsme z ČSSR. Pak jsem si to ověřil v našem rozhlase.

Pozoroval jsi již předtím nějaký pohyb sovětských vojsk v prostoru našich hranic?

Hranice byly obsazeny spoustou vojska, neustále přelétávala letadla nad městy Podkarpatské Ukrajiny. Kde byla asi naše kontrarozvědka, když o tom nevěděla, anebo věděla? Vysvětlovali mi, že to jsou manévry — skutečně také v prvních chvílích si někteří vojáci okupační armády myslili, že manévry pokračují.

Hovořil jsi s tamními lidmi o našich událostech?

Samozřejmě. Měl jsem na to čas. Užhorodská milice mi znemožnila, abych pokračoval dál (jeli jsme autem s celou rodinou), podal jsem si žádost a čekal na vyřízení.

Na policii mi řekli: „Vy ani nevíte, co se u vás děje, my víme více, než vaše vláda" — a to je myslím typické i pro naši současnou situaci. Propaganda tam totiž uváděla, že jsou u nás otevřeny hranice s Německou spolkovou republikou, že je u nás kontrarevoluce. Ovšem, rozdíl je mezi názory Ukrajinců a Rusů a „domorodců", které tvoří Slováci a Maďaři. Tam se vůbec mluví hodně maďarsky a slovensky (východní slovenštinou). Tí této propagandě moc nevěřili. Řekl bych, že se často uspokojují takovými hlasy jako že naše vláda žádala, aby se hranice posunula až k Mukačevu — to jsou snad jejich tajná přání. Ti, co byli vychováni za nového režimu, však nechtějí nic o tom vědět, říkají, že jsou velká země, která může být vždy soběstačná jakmile se uzavřou hranice, ale co prý my — my musíme stále být odkázáni na nějakou pomoc.

Jak vypadala cesta zpět domů?

Na hranicích s námi jednali Rusové slušně. Na naší celnici měl pohraničník slzy v očích, když jsem se zeptal, co nového. Dal nám neocenitelné rady.

Byla to cesta zkázy. Viděli jsme utržené rohové domy, v každém kilometru některý tank sjel do příkopu, jel kousek škarpou, byly poráženy telegrafní sloupy. Asi byli vojáci hodně unavení, když neviděli, jak vůbec jedou. Slovensko bylo pokryto masou železa a ocele, zvláště u Prešova. Naši lidé jim vháněli do cesty dobytek, aby je zdržovali, rozhazovali letáky.

Předtím jsi byl v Maďarsku a Rumunsku — protože umíš řeči obou národů, můžeš nám říci věrohodně, jak se k nám tamní lidé chovají.

Nikdy jsem si nepředstavoval, že se k nám Rumuni budou chovat tak vřele. Kde mohou, pomáhají čs. státním příslušníkům. Jejich láska k nám je úžasná.

V Maďarsku říkali, že se o nás boji. Z toho jsem vycítil, že se něco bude dít. „Jen aby se nestalo, co u nás v roce 1956. Ale vy jste kulturní a chytrý národ — u vás k tomu nedojde (a měli na mysli kontrarevoluci.") Drželi nám palce. V Maďarsku byl v té době hluboký mír — vojáci tam stavěli silnice.

A vaše cesta přes republiku?

Ujížděli jsme, abychom byli co nejdříve doma. Vyhýbali jsme se hlavním silnicím, viděli jsme totiž na Slovensku dosti zdemolovaných osobních vozů. Kromě mnoha hesel a letáků, které jsme dostávali, dostávali jsme i zabrat tím, že i když jsme cestu znali, bloudili jsme ve vlastní zemi. Nikde nebyly ukazatele na svých místech.

Vyprávění zaznamenal
JOSEF LINKA

Prestiž v talonu

Zaměstnanci různých budapešťských zastupitelství prohlašují, že okupace československého území se děje bez jejich vědomí a v rozporu s přáním maďarského lidu. Prohlašují rovněž, že okupace maďarskými jednotkami, které tvoří jen mizivou část okupačních vojsk v Československu, se děje pod hrozbou sovětských vojsk, která jak známo jsou v Maďarsku od roku 1956.

Polský dopisovatel včerejšího vydání listu New York Times hlásí z Varšavy, že Trybuna ludu otiskla článek, zabývající se situací v Polsku. Článek líčí zklamání a šok, který vyvolala okupace Československa a bouřlivé diskuse Čechů a Slováků s okupanty. O přítomnosti polských jednotek v Československu v Trybuně ludu nemluví. Dopisovatel považuje za pozoruhodné, že článek vyšel v listě, ve kterém se ještě nedávno vedla ostrá kampaň proti Československu. Jeden dopisovatel New York Times konstatuje, že v celém Polsku roste kritika Gomulkovy politiky, a uvádí jméno generála Močára, který uvádí, že kdyby on byl prvním tajemníkem, polské jednotky by se okupace Československa nezúčastnily. Odpůrce Gomulky tvrdí, že prestiž Gomulkova je zasažena velmi tvrdě právě tak jako prestiž Brežněvova. Na svou stranu — rozumnějte Gomulkových odpůrců — je získáváno stále více Poláků.

Charakteristický je například velký nápis nedaleko československého velvyslanectví ve Varšavě, který nese jediné slovo: „Dubček"!

Odzbrojená milice

Podle zpráv svobodného vysílače Praha byla jednotka Lidových milicí na Vysoké stranické škole v Praze odzbrojena. Zbraně byly vyloženy na nádvoří a filmovány, zřejmě pro lživě vykonstruované důkazy o „arzenálech" kontrarevoluce. Divné přátelství prosáklé nedůvěrou.

Členy jednotky Lidových milicí na vysoké škole politické jsou většinou dělníci, zámečníci a údržbáři. Je charakteristické, že Sověti už odzbrojují i jednotky Lidových milicí, na které tolik spoléhali.

Reaguji vtipem

LIBEREC (fh) — Český lev je název velké nástěnné tabule libereckých mládežníků, umístěné vedle prodejny kloboučků v Pražské ulici. Vévodí jí Dubčekova hlava s úsměvem na rtech, jak kouká z peřiky, převázané povlakem. Pod tímto obrazem je následující text: „Jen ty mě, matičko, dobře chovej, budu Saša Nobelovej". Jiné vtipné texty, hesla a obrazy jsou opravdu seriózní odpovědí liberecké omladiny na situaci vzniklou u nás vpádem okupačních armád. Nástěnka je středem zájmu všech Liberečanů i těch, kteří do města přijíždějí z jiných okresů i krajů.

Tanvald chce víc Průboje

TANVALD (fh) — Včera krátce před polednem jsme se spojili telefonicky s předsedou městského národního výboru v Tanvaldě na Jablonecku. Řekl nám, že ve městě je klid, v závodech se sice nepracuje, ale pracující je dobře střeží. Na národním výboru drží pravidelnou službu a mají také dostatek sil a prostředků k tomu, aby dobře informovali obyvatele svého textiláckého městečka. S pomocí rozhlasu seznamují své obyvatele s každým prohlášením okresních stranických, státních, odborových a společenských orgánů. Mají však jednu prosbu. Do Tanvaldu jim chodí málo Průboje a tak by byli rádi, kdyby naše redakce, pokud to bude možné, zvýšila svůj náklad. Tanvaldští totiž chtějí Průboj dovážet i do Harrachova, kde jsou bez jakéhokoliv tisku.

Pankrác nepropouští zločince

Podařilo se získat přesné informace, jak to vypadá v pankrácké věznici. Z vězení byli propuštěni pouze ti, kteří dovršili svůj trest. Okupantské obsazení pankrácké věznice je pouze v tak zvaném I. ochranném pásmu. Do samotného areálu věznice nebyli okupanti vpuštěni. Nebezpeční zločinci byli převedeni na takové místo, kde nehrozí nebezpečí, že by jich bylo zneužito. Pankrácká Bezpečnost stojí za Dubčekem.

Mimořádný sběr papíru

TEPLICE (mab) — V Teplicích se konal v neděli mimořádný sběr papíru, aby byly doplněny zásoby pro další propagační materiál. Byli to opět svazáci, kteří se plně do akce zapojili. Od sedmi hodin ráno do 10 hodin dopoledne bylo sebráno tolik papíru, že musel být sběr prozatímně přerušen, neboť materiál nebylo možno najednou odvézt.

„Bratrský" přechod hranic

Teprve s odstupem doby, až na to bude čas, zachytí zřejmě syntetické reportáže noc z úterka na středu v plné nahotě jako noc hanby, ne naší, jako noc loupežného přepadení. Chtěl bych napsat dnes jen jeden detail, který je jenom jedním z mnoha střípků rozbitého zrcadla bratrství a důvěry.

Takhle proběhl příchod armády okupantů na jednom z hraničních přechodů na Mostecku. Té armády, o níž tvrdí propaganda dirigovaná ze SSSR, že poskytuje bratrskou pomoc našim národům.

Několik dnů před nocí okupace dokončili strážci hranic v NDR výstavbu velké brány, která přechod uzavírala. Celou ji natřeli bíle. Na naší straně byly zavřené závory.

První sovětský tank, který přijel k hranici, se naprosto nezdržoval tím, že by požádal i německé strážce o otevření, ale bránu prostě vyvrátil, pokračoval dál a zlomil a vyvrátil z betonu i masivní závory už na území naší republiky. Pak zastavil před budovou velitele pohraniční bezpečnostní stráže. Samopalníci seskočili s tanku a začali bouřit na dveře. Velitel spal. Zní to paradoxně nyní po bezesných nocích okupace, ale velitel, když se probudil tlučením na dveře, domníval se, že pohraničníci z druhé strany, to jest z dříve bratrské německé strany, mají chuť na pivo. V rámci přátelských vztahů se narušení hranic tohoto druhu trpělo. Proto otevřel a chtěl jim doporučit, že by se mohli chovat mírněji, nebo mu rozmlátí dveře.

Otevřel a díval se do ústí samopalů.

Další události pak měly rychlý spád. Velitele postavili ke stěně, i druhého, který spal v jiné místnosti a vyskočil jen v trenýrkách. Pod samopalem museli vydat klíče od zbraní. Jeden ze samopalníků vzal nůž a odřízl kabely telefonu. Pak se zbraní hlídali naše pohraničníky, zatímco se tanky valily do naší republiky.

Mně osobně se zdá, že „bratrská" pomoc tohoto druhu má spíš společné znaky s gangstérským vyloupením banky. Ale pojmosloví Tassu je nevyzpytatelné.

Zbývá jen dodat, že pohraničníci z NDR, asi proto, že příliš dobře znali situaci od svých kolegů na naší straně, byli vyměněni pravidelnou armádou, [illegible]

Auta s chlebem vyjíždějí

Vůně chlebového kvásku byla pro mne od dětství spjata se šťastnou pohodou a mírem v kruhu rodiny. Při včerejší návštěvě krásnobřezenské pekárny tu známá vůně kvásku nechyběla, ale onen sentimentální pocit ve mně nevzbuzovala. Spíše jsem si uvědomoval reálnou skutečnost, že člověk i v nekrvavém boji s okupanty musí jíst. Toho jsou si velmi dobře vědomi všichni ti muži a děvčata v bílých kalhotách a pláštích, kteří od smutné středeční noci pečou nepřetržitě chleba ve třech směnách. Pekárna zásobuje prakticky celý ústecký okres.

Paradoxem je, že je to právě pec BN 40, dovezená z NDR a vytápěná naftou, odkud při počáteční teplotě 380 stupňů vycházejí na pomalém pásu vonící pecny. Vedle běžné denní dávky z předokupační doby tu za poslední čtyři dny upekli o 55 tisíc kusů chleba více. Vedle moderní pece je v provozu i starší pec vytápěná uhlím. Mouky je zatím dost, uhlí také, poněkud horší je to s naftou. Obětaví lidé nastupují se samozřejmostí do práce a řádné i mimořádné směny splývají v nepřetržitý tok chlebů do všech prodejen.

Na svém místě jsou i řidiči rozvážkových vozů. Na pětadvacet žlutozelených dodávkových aut je denně v permanenci. Pro jistotu z nich smyli všechny nápisy, adresované okupantům, aby nebyli příčinou k incidentům a s tím souvisejícími potížemi při zásobování. Auta s chlebem mají všude zelenou — u benzinových pump jsou přednostně plněny jejich nádrže, při průjezdu městy či vesnicemi nad nedovolenou rychlostí přivřou oko ochránci pořádku. S takovým porozuměním se ovšem řidiči pekárenských vozů nesetkávají všude. Jsou zastavováni okupačními jednotkami, někdy je jejich auto prohlíženo. Nedávno zastavil takto jedno auto ruský voják u Zubrnic, nejdřív přeslabikoval nápisy, pak zabavil dvacet chlebů a auto propustil. Namáhavá práce řidičů není tedy bez rizika. Ale díky jejich obětavosti rozvážkové vozy jezdí a chleba je zatím dost. J. BURSÍK

Příliv členů do strany

TEPLICE (mab) — Důvěra v komunistickou stranu den ze dne roste. Bezpartijní přicházejí na sekretariáty strany a žádají vydání přihlášek. Vojenská posádka v Bílině si vyžádala 50 přihlášek, další jsou vydávány zájemcům jednotlivě. Na nejbližších členských schůzích budou projednány.

Bojkot okupantů

Svět se s napětím dívá na osud malé země v srdci Evropy. A nepřihlíží zcela nečinně. Vyjadřuje své sympatie tisícovými demonstracemi před sovětskými velvyslanectvími. Sáhl k osvědčené zbrani, která odjakživa zasahuje morálně síly interventů — bojkotu. Sportovci odříkají utkání se zeměmi varšavské pětky. Odmítají s nimi zápolit pod vlajkou s olympijskými kruhy. Bojkotují koncerty sovětských umělců, zakazují promítání sovětských filmů v kinech svých zemí. Odříkají dodávky sovětských výrobků, odmítají jednání se sovětskými obchodními zastupitelstvími. I bojkot je účinná zbraň proti agresorům. Dokazuje, že svět je na naší straně. (jb)

Valčíři se nezastavili

Na základě včerejší výzvy svobodného čs. rozhlasu, projednali na svých pracovištích zaměstnanci výzvu k nedělní směně a dnes nastoupili do práce. Výroba jede naplno, v závodě je klid. Zaměstnanci jsou neustále informováni o všech důležitých událostech podnikovým rozhlasem, který přenáší celostátní zprávy i zprávy ze závodů a města. Dnes odpoledne vyšlo také 8. číslo zvláštního vydání podnikových novin, které je okamžitě rozebráno. Všemi prostředky se apeluje na klid, rozvahu a bdělost všech zaměstnanců.

Žádají podporu SOP

LIBEREC (fh) — Dnes v neděli ve 12 hodin přijalo předsednictvo OOR v Liberci stanovisko, se kterým se obrací na všechny pracující libereckého okresu. Říká se v něm mimo jiné: „... přihlašujeme se k prohlášení předsednictva ÚRO ze dne 24. srpna a současně žádáme, aby Světová odborová federace zaujala stanovisko k okupaci ČSSR a podpořila úsilí našich národů za opuštění naší vlasti vojsky Varšavské smlouvy, osvobození Dubčeka, Smrkovského, Kriegla a dalších, a úhradu škod, způsobených okupací...". Předsednictvo OOR v Liberci současně žádá, aby podporu tohoto stanoviska pracující libereckého okresu zasílali Světové odborové federaci v Praze.

ORGÁN SEVEROČESKÉHO KRAJSKÉHO VÝBORU KSČ

průboj

Úterý 27. srpna 1968 • roč. 20. č. 237 PNS 58 • cena 40 hal.

PRŮBOJ - 27. SRPNA 1968

Čtyřstránkové vydání obvyklého novinového formátu.

Strana první:

KE DNI

V tyto rozhodující hodiny

Podle zprávy rozhlasu včera večer byly přístupové cesty do Prahy zablokovány okupačními tanky. Svobodná cesta do hlavního města (i z něho) je uzavřena. Hlavní důvod toho zřejmě je, že na dnešek dopoledne je svoláno plénum ústředního výboru, legálně zvolené před pěti dny na prvním jednání XIV. sjezdu. Včera večer bylo hlášeno, že se očekává ve večerních hodinách nebo v noci návrat soudruha Dubčeka, Svobody, Černíka, Smrkovského a dalších z Moskvy, kde měla skončit nerovná jednání. Tito soudruzi by měli podat ústřednímu výboru a celé veřejnosti zprávu o výsledcích jednání.

Celá naše vlast a celý svět očekává:

1. Jaká bude tato zpráva.
2. Komu bude podána a kdo bude mít možnost se k ní vyjádřit.

Je těžké předvídat a nechceme si hrát na proroky, tím spíše ne na novodobé Joby. Z jednání, jaké bylo toto, kdy okupační velmoc jedná s brutální silou a lstí se zástupci násilím porobeného lidu, nelze očakávat obzvlášť optimistické výsledky. Buď ultimatum — nezapomínejme na to, že jsme okupováni a ultimata denně posílají okupační velitelé měst — nebo ultimativně vynucený kompromis. Jediné právo, které je na straně okupantů, brutální právo silnějšího, může ohě tyto varianty vyhlásit bez ptaní.

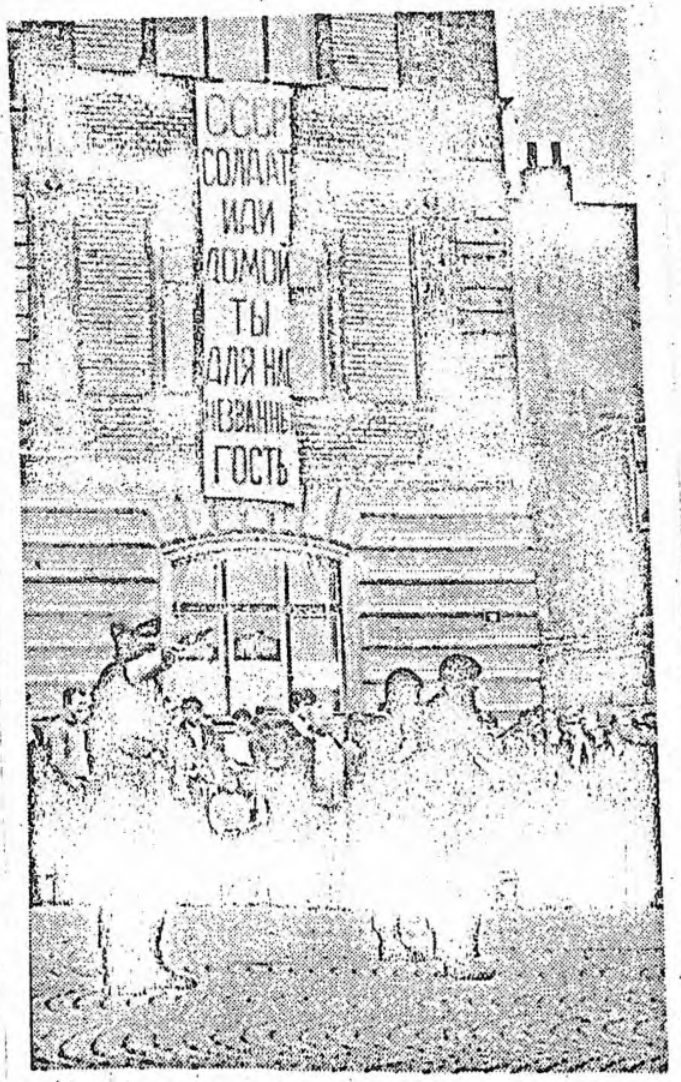

Jedině teď jsou ochotni jednat v rukavičkách.
Snímek J. BALÁŠ

Včerejší plénum krajského výboru strany se vyjadřovalo k tomu, nakolik je kompromisní řešení pro další vývoj strany a státu přijatelné. Řeklo k tomu zásadní slovo: naprosto nelze souhlasit s kompromisem, schvalovat kompromis, který by postihoval zásady našeho poleduového vývoje. Plénum to vyjádřilo zcela jednoznačně ve vystoupeních členů krajského výboru strany i členů nového ústředního výboru, kteří byli přítomni.

Toto jasné rozhodnutí nic neměnní na skutečnosti, že okupační tanky v naší zemi jsou reálným faktem a reálnou základnou k tomu, aby hlavní požadavky obou našich národů, to je okamžitý odchod okupačních vojsk a pokračování v rozvoji demokratického socialismu, mohly být utopeny v krvi. Strana bude muset volit takový postup, aby k těmto tragickým důsledkům nedošlo. Jedním ze způsobů je klid, klidný a důstojný, ale zcela rozhodný a zjevný protest, pohrdání, pasivní resistence.

I v těchto dnech okupace jsme násilím donucení trpět okupanty v zemi a i to samo o sobě je kompromisem. Nikdy by nám však lidé nezapomněli, a ani sami se k tomu nemůžeme propůjčit, abychom tuto situaci vzali za základnu pro další vývoj a souhlasili s ní. Stejně tak ani za slib odvolání okupačních vojsk (budeme si velice rozmýšlet, na kolik je vůbec možné věřit slibům našich tzv. přátel) nemůžeme zaplatit daň, která by znamenala, že se vzdáváme demokratického socialismu v duchu poleduového vývoje. To bychom prakticky sami realizovali to, oč u nás usilovali agresoři.

E. FRIES, R. BRYCHTA

Provolání SKV KSČ

Občané, soudruzi!

Od prvních okamžiků bezprávného aktu pěti zemí Varšavské smlouvy vůči ČSSR jsme se my — občané Severočeského kraje — semkli k odsouzení okupace. Její zdůvodnění, jak je vykládají sami okupanti, odmítáme. V naší zemi není a nebyla kontrarevoluce. Socialismu jsme chtěli vtisknout lidskou tvář. Jsme jednotní ve svých požadavcích na odchod okupačních vojsk, na umožnění normální činnosti všech našich orgánů a jejich představitelů, na suverenitu naší republiky. Tyto požadavky jsou naším svatým právem i tvář v tvář okupačním vojskům.

Bezprávnému aktu čelíme úspěšně a důstojně rozvahou, pasivní resistencí. Ve smyslu prosob presidenta ČSSR Ludvíka Svobody jsme se nedali vyprovokovat k násilným odvetným činům proti okupačním vojskům. Správně, iniciativně a vynalézavě volíme formy odporu a nesouhlasu s okupací.

Jednotná vůle lidu je tak silná, že ani potenciální kolaboranti se neodvážili veřejně vystoupit. Ani po šesti dnech okupace nebyla vytvořena kolaborantská vláda.

Je to důsledkem obětavosti velké části obyvatel, veřejných pracovníků státních a stranických orgánů.

Severočeský KV KSČ vyjadřuje plnou důvěru a naprostý souhlas s prací svého předsednictva.

Z celého srdce vyslovujeme upřímné poděkování všem pracujícím za odvahu, obětavost a klid, které projevují ve dne v noci a s kterými zajišťují chod našeho hospodářství, poskytování nutných služeb, zásobování a dopravu.

Děkujeme členům strany za jejich aktivitu a rozhodnost, děkujeme občanům za podporu komunistické strany.

Zvláštní dík a obdiv vyslovujeme novinářům a všem těm pracovníkům, kteří zajišťují dnes tak potřebný provoz tisku a rozhlasu.

Občané, soudruzi!

Zachovejte i nadále klid a pořádek, nenechte se ani v dalších dnech vyprovokovat. I nadále kategoricky trváme na odchodu okupačních vojsk a na tom, aby byla neprodleně umožněna práce zákonným voleným orgánům státu a strany v čele se soudruhy Svobodou, Černíkem, Smrkovským, Dubčekem a Krieglem.

Obracíme se znovu na Národní shromáždění a vládu ČSSR, aby usilovaly o okamžitý návrat našich zákonných vedoucích představitelů, aby se tito mohli informovat o situaci v zemi, aby mohli se zákonnými orgány republiky rozhodovat o situaci.

Okupace ČSSR odporuje Ústavě ČSSR a všem mezinárodním normám. Jakékoliv ujednání, ke kterému by byli naši zákonní představitelé jednající v Moskvě donucení dezinformacemi a nátlakem, které by bylo v rozporu s vůlí lidu, které by znamenalo ztrátu suverenity ČSSR, nelze přijmout.

SKV KSČ

Ústí n. L. 26. VIII. 1968.

Obdobné provolání včera vydala také rada SKNV.

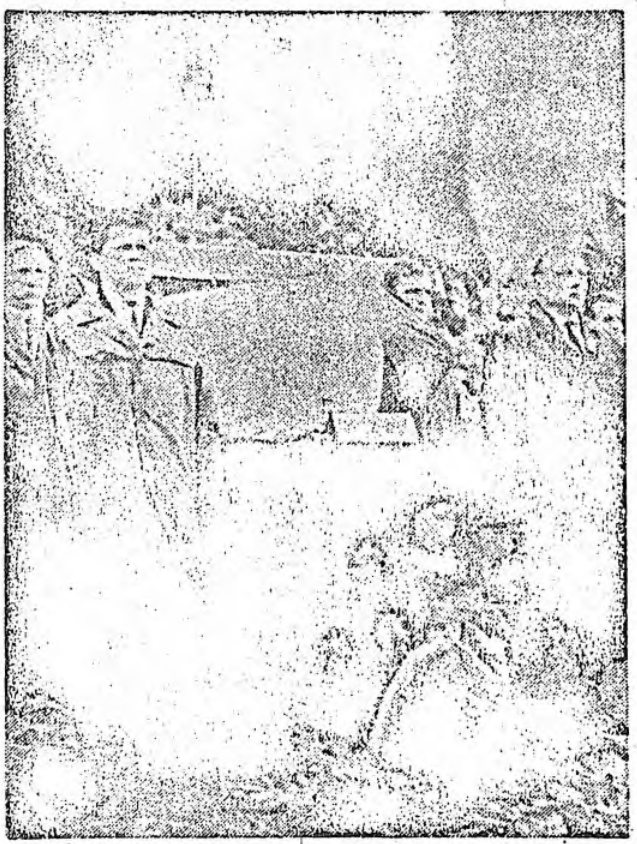

Včera přesně ve 14.30 hod. se rozezněly nad libereckem tovární sirény jako poslední pocta třem dalším obětem sovětské agrese. V libereckém krematoriu se se 74letou ženou, osmiletým děvčátkem a 44 let starým mužem rozloučili příbuzní a tisíce libereckých občanů. Tři čestné salvy vystřelili příslušníci liberecké posádky.

ČEST JEJICH PAMÁTCE!

Foto FR. MÁLEK

Ze včerejšího Rudého práva

● Prvním kolaborantem, který předstoupil před mikrofon okupanské televize, jež vysílá na kanále č. 1, byl Jiří Lukáš, šéfredaktor časopisu Praha-Moskva, bývalý pracovník ÚV KSČ a A. Novotného, bývalý zástupce šéfredaktora Květů a těsný spolupracovník sovětské agentury APN.

● V jihočeském kraji občané kterékoli obce, vesnice či městečka odpovídají na dotaz vojáků okupačních jednotek, kdo jsou, takto: V LIDICÍCH!

Komuniké z mimořádného pléna SKV KSČ

Včera se sešlo v Ústí nad Labem mimořádné zasedání krajského výboru KSČ a krajské revizní a kontrolní komise, již podruhé ve dnech okupace. Zúčastnili se ho i noví členové ústředního výboru strany, zvolení na 14. mimořádném sjezdu KSČ.

Hned v úvodu uctilo plénum jednominutovým tichem památku prvních obětí okupace. Byl to důstojný akt odporu proti původcům agrese. Úvodní slovo pronesl vedoucí tajemník KV KSČ Ladislav Kreperát. Zmínil se o politickém významu 14. sjezdu strany, jehož rychlá svolání po-

ložilo základ k řešení politické krize, která vznikla okupací. Hovořil také o další práci strany, zejména v souvislosti s očekávaným výsledkem moskevských jednání a zdůraznil, že je zapotřebí zabezpečit především to, čeho jsme odporem proti okupantům dosáhli. Klidné formy boje proti okupačním jednotkám i boje proti nejrůznějším výstřelkům — které by mohly způsobit zbytečné konflikty — jsou ve vzájemné souvislosti.

Ludislav Kreperát pak požádal členy pléna, aby se v diskusi vyjádřili k některým základním otázkám názorů a orientace stranické práce: k otázce jednoty v národě a širšího zapojení složek Národní fronty; k postavení kolaborantů, které nebudeme trpět ve veřejné činnosti; k upevňování vedoucí úlohy strany; a zejména pak k názorům na přijetí výsledků moskevského jednání.

Delegáti v diskusi schválili dosavadní politický postup a činnost předsednictva krajského výboru strany a jednoznačně se vyjadřovali zejména k moskevským jednáním ..

Zástupce vyslaný k jednání pléna krajského výboru ústředním výborem KSČ, zvoleným na 14. sjezdu strany, podal informaci o vývoji událostí v kritických dnech ve vedení strany a o dostupných zprávách z Moskvy. Z jeho informace vyplynulo, že předsednictvo ÚV pracuje na jiném místě a že Kolder, Šilak a Indra zradili. O chystané okupaci věděli již předem. Švestkův úvodník v Rudém právu ze dne 19. srpna byl ideologickou platformou této zrady. Zástupce ÚV informoval rovněž o předpokládaných požadavcích, které byly předloženy našim zástupcům v Moskvě.

Na závěr přijalo plénum KV usnesení, v němž schvaluje dosavadní činnost a postup předsednictva krajského výboru. Dále byl přijat dopis ústřednímu výboru strany, který je od XIV. sjezdu uznávaným vrcholným orgánem naší strany.

Ústřednímu výboru KSČ zvolenému na XIV. sjezdu

Vážení soudruzi!

Plenární zasedání SKV KSČ v Ústí nad Labem uznává za jediný nejvyšší orgán KSČ pouze nový ústřední výbor zvolený na 1. zasedání XIV. mimořádného sjezdu KSČ v čele se soudruhem Dubčekem. Prohlašujeme, že se budeme řídit usneseními a pokyny jen tohoto ústředního výboru a jeho předsednictva.

V souladu s usnesením XIV. mimořádného sjezdu KSČ uznáváme tento sjezd za permanentní s tím, že delegáti jsou připraveni se kdykoliv zúčastnit jeho dalšího zasedání.

Prohlašujeme, že XIV. mimořádný sjezd KSČ může zasedat a přijímat usnesení jen za účasti řádně zvolených delegátů na krajských konferencích. V žádném případě nebudeme souhlasit, aby byli stranou do jakýchkoliv funkcí vnucováni ti, kteří v těchto dnech zradili. Žádáme Vás, vážení soudruzi, abyste těchto lidí komunistickou stranu zbavili.

Ústí n. L., 26. 8. 1968.

SKV KSČ

Souhlas kováků

LIBEREC (fh) — Včera obdržely stranické organizace dopis předsednictva ÚV KSČ, aby k němu ihned zaujaly své stanovisko. Protože jde v podstatě o plebiscit všech komunistů, sešly se včera na Liberecku první členské a veřejné schůze strany. V teplické strojírně v Liberci se uskutečnila veřejná schůze s účastí přes 300 lidí, na které promluvil delegát sjezdu František Lašek. Liberečtí kováci se jednoznačně postavili za orgány nového ústředního výboru strany, zvoleného legálním mimořádným XIV. sjezdem. Ve své rezoluci kromě jiného požadují ukončit jednání v Moskvě a pokud nebudou přijata opatření přijatelné pro naši stranu, požadují liberečtí kováci, aby se v jednání pokračovalo na půdě naší země. Současně slibují, že budou plnit pouze pokyny všech našich legálních orgánů, k jejichž podpoře uvolnili 20 tisíc korun.

Převlékají se do civilu

Okupanti se dostávají do svízelné situace. Mapy jsou již k nepotřebě. Ukazatelé i mnoho firemních označení zmizelo, jsou nové názvy náměstí a ulic. V Žatci mají náměstí Svobody, Černikov ulici sp. Tady nám také vyprávěli, že po městě jezdili okupanti celou noc. Teprve ráno se dozvěděli, kde vlastně jsou. Místo z Plzně na západní hranici přijeli do Žatce a tady bloudili kolem dokola. Také v Lounech chodil voják s mapou po náměstí, stále se rozhlížel, ale to, co hledal, zřejmě nenašel. Bodejť by také. A lidé se mu zdaleka vyhýbali, aby mu vůbec nemuseli odpovídat.

Z tohoto bludného kruhu hledají nějaké východisko. V Lounech byli například viděni, jak se převlékají tři sovětské ženy a jeden muž z uniformy do civilu. Jedna z nich, byla to blondýna středních let, [illegible] měla na sobě zelený svetr se žlutým pruhem. Zřejmě umí česky a tímto způsobem budou chtít zjistit potřebné informace.

Dávejte proto pozor, ať to kdokoliv, na co se kdo vypráví. Okupanti se nebudou štítit žádné podlosti či úskoku, když už si nemohou ty ani pod hrozbou bodáků. (pu)

Neobvyklý zásah požárníků

VEJPRTY (svobodná ČTK) — Místo k požáru vyjeli v neděli vejprtští požárníci „likvidovat" protičeskoslovenskou propagandu, kterou ke státní hranici v jejich městě přijel rozhlasovat německý rozhlasový vůz. Požárníci spustili sirénu a houkali tak dlouho, dokud vysílanci okupace naší republiky by nedějeli.

Strana druhá:

Náš rozhovor s členem předsednictva ÚV KSČ inž. Vojtěchem Matějíčkem

JSME HRDÝ A SVOBODNÝ NÁROD

Sympatická, únavou poznamenaná tvář prozrazuje jistou dávku vnitřního napětí. Nedivme se. Události v republice mají rychlý spád a on nepatří k těm, kteří v závětří čekají až jak to dopadne. Právě se vrátil ze zasedání předsednictva ústředního výboru Komunistické strany Československa, do kterého byl demokraticky na XIV. sjezdu zvolen a nám se podařilo získat souhlas k interview.

○ Podle názoru prostých lidí se požadavky našich bývalých spojenců předložené v Moskvě rovnají téměř kapitulaci. Jak hodnotíte jednání v Moskvě, obracíme se s první otázkou na inženýra VOJTĚCHA MATĚJÍČKA, ředitele Státního statku v Lovosicích.

Požadavky předložené našim představitelům při jednání v Moskvě, jak jsme s nimi byli seznámeni prostřednictvím zahraničních tiskových agentur, skutečně nelze naší stranou podle mého názoru přijmout. Nebyly a nejsou u nás důvody k okupaci. Okupace je kontrarevoluční čin, který měl zachránit konzervativní síly Komunistické strany Československa. Ty byly a jsou brzdou progresivního, dynamického rozvoje celé naší společnosti. Domnívám se, že je nejvyšší čas, aby se naši z Moskvy vrátili domů a informovali o předložených návrzích a průběhu jednání. Patřím k těm, kteří požadují, aby se všechny návrhy dohod před definitivním schválením projednaly v našich ústavních a stranických orgánech. Samozřejmě mimo požadavku, aby okupanti okamžitě odešli z naší země. Mandát k jednání o tomto bodě jednacího pořadu dostala naše delegace od národa 21. srpna 1968. Nechce-li Sovětský svaz úplně likvidovat mezinárodní komunistické hnutí, musí normalizovat situaci v ČSSR. Svět a naši spojenci zvláště by si měli konečně uvědomit, že nám nejde o to „nějak" přežít. To od nás chtěla buržoasie už v devětatřicátém roce a národ i komunisté jí za to odsuzovali. Právem. Chceme žít jako národ hrdý a svobodný.

○ V důvěře, jakou získala naše strana v minulých dnech mezi občany tohoto státu vidíme všichni velikou příležitost k nápravě deformací z posledních dvaceti let. Jak by měla strana pracovat v dalším období?

Až dosud jsme SSSR, NDR, Polskou, Bulharskou a Maďarskou lidovou republiku považovali za své nejvěrnější spojence. Dík jejich věrolomnosti, která nemá v historii období se naše strana dostala do obtížné situace. Teprve její rozhodný postoj odsuzující okupaci získal stranu obdiv a obrovskou důvěru absolutní většiny našich občanů. Mnozí z nich ji vyjadřovali tím, že se nechtějí o vstup do našich řad. To je správné. Celý národ stojí dnes za Komunistickou stranou Československa. To je velký závazek do budoucna. V těchto kritických dnech se ukázalo, že strana může mít důvěru jedině tehdy, bude-li svou praktickou činností vyjadřovat zájmy, potřeby a touhy většiny národa, bez ohledu na politické přesvědčení občanů.

○ Stávka, jako gesto či jako prostředek politického boje je velmi účinným instrumentem. V hospodářské situaci zděděné od Novotného a zhoršené okupací nás však jen oslabuje. Jaký je váš názor?

Okupace musí skončit. Zda to bude zítra nebo za týden, nevím. Začne normální život. Je na nás, aby to bylo pro společnost jako celek a co nejpřijatelnějším poměrech. A o těch bude rozhodovat práce každého jedince. Každý z nás by měl pracovat co nejsvědomitěji a nejpečlivěji. Rozhodně poctivější než kdykoliv předtím. Po mnoha letech by se v práci opět mělo vyjádřit vlastenectví. Nedbalost a lajdáctví je v této osudové chvíli projevem lhostejnosti k osudu naší země. Za dané situace nemáme jinou zbraň, než dobré nervy, jednotu společných řad a kvalitní práci. Svojkoviny patří do ulic a na plakáty, nikoliv na pracoviště.

○ Okupační armády se snaží některými svými opatřeními zahnat stranu do ilegality. Máme si to nechat líbit?

Jsme legální politická strana v legálním státě. Strana, ani stranští funkcionáři nemají důvod ani p r á v o pracovat ilegálně a vysedávat na sekretariátech. Naší povinností je být právě v těchto dnech v nejširším osobním styku se spoluobčany. Každý pocit ilegality oslabuje sebevědomí. Pochopte přece. Když se budu schovávat já, bude to negativně působit na všechny, kteří mne znají a těch není málo. Začne bychom jako komunisté stáli. Jestli je u nás něco nelegálního, pak je to okupace. Lidé čekají na dobré slovo, což mohu potvrdit z vlastních zkušeností.

○ Jak přijali vaše zvolení do funkce člena předsednictva ÚV KSČ pracovníci statku?

Bylo to až dojemné. Za jejich podporu, přijetí a pochopení bych jim chtěl touto cestou upřímně poděkovat.

Co říkáte novinářům?

No, to je úžasné. Už léta řadím svobodě slova a všem poctivým a statečným novinářům a spisovatelům. To, co vykonali po lednu a zejména ve dnech okupace je ohromné. Smekám před nimi.

○ Bude strana souhlasit s opětným zavedením cenzury?

Neznáme cestu zpět. Podle mého názoru, by tím strana znehodnotila důvěru, kterou získala po lednu právě tím, že byla pro uzákonění nejzákladnější z občanských svobod — svobody slova a tisku.

Novelní Karel VALIŠ

Tak smýšlejí chemici

„Brežněv nevědomky sjednotil čs. lid!" hlásá plakát vedle vstupu do neštěmické chemičky v Ústí nad Labem. A co se dozvíte uvnitř, potvrzuje tuto skutečnost ještě jednoznačnější a ostřeji.

Když jsem v pondělí v 9.30 přišla do závodu, sešel se na několik minut celozávodní výbor KSČ. Na programu doplňující schůze ÚV KSČ, jeho hodnocení — situace a požadavky: okamžitě odvolat ze země cizí vojska, uvolnit internované, neopouštět stranu...

„Proč to projednávat jen na stranických schůzích? Udělejme to veřejně a ještě dnes o svačinách. Po skupinách a podle možností. Pak se doplní. Dá všem k dispozici... Jsou tu další zájemci o vstup do strany. Určitě je vítáme, ale rozhodně nevyužíváme situace pro nějaký nábor, vysvětlovat a vysvětlovat. Hlavní je jednota všech a aktivní snaha pomoci."

Předseda celozávodního výboru mluví krátce, dotazy jsou ještě kratší, rozděluje se doplňující ÚV pro všechny organizace a...

„Kolik se už sebralo peněz pro ÚV KSČ?"

„Zatím 7550 korun, se stranickými příspěvky to bude téměř 13 000 Kčs."

Mám před sebou jejich sběrací archy. Není to tak dávno, co se jednotlivci bránili — ať jim ještě platit? Nebudeme! — Dnes je to jasné. Pro nový ÚV se svými dárky a příspěvěm přišli i bývalí zaměstnanci, a dnes důchodci. Soudruzi Duchač, Kohout, Bobková i další. Neodvali málo — po padesáti korunách. Na listinách z jednotlivých dílen je i částka 175 korun — tu věnoval soudruh Daneš. V elektrolýze pár lidí vybralo mezi sebou na pět set korun. Komunisté i nestraníci, je to také jejich strana. Jsou ovšem i jednotlivci, kteří čekají, až jak prý to v Moskvě dopadne...

Hlásí se už i první brigádníci na chmel, závod je bude podle možností uvolňovat.

„A co uděláme s tou knížkou na památku od armád Varšavské dohody?" Ukazuje se, že při posledních manévrech letos na jaře přišla do závodu skupina snad 40 letců a chtěla uzavřít družbu s některým větším kolektivem. Družba byla, dárek byl a je — dnes tu leží jako němá výčitka.

„Vrátíme ho — kdo o takovouhle družbu může stát! Teď jí dokázali — činem!

Celozávodní výbor tu nyní funguje opravdu jako štáb se službou ve dne v noci, zaznamenává informace, předává je pro všechny v závodě, kdo nemohli poslouchat rozhlas, nahrazuje novíny, shání Průboj. Stávka proběhla hned na výzvu KV KSČ a pak další celostátní.

Ještě se podívám za těmi, co se dnes přihlásili do KSČ. Jsou to mladí dělníci z údržby lanovky. Ladislav Hartman a Robert Marko.

„Proč jste to udělali?"

„Právě v téhle zlé situaci chceme ukázat, že plně stojíme za politikou Dubčeka a Svobody..." soudruh Hartman odpovídá za oba ... — „Dřív jsem byl přesvědčen, uvažoval jsem o tom, ale rozhodl jsem se až teď... A nabídli jsme hned oba, že vypomůžeme na chmelu. Vedení nás uvolnilo, pojedem."

Tady to znamená, že ostatní všechno za ně udělají. Stojí okolo. Moc nám do hovoru není. Mnohé je jasné — to hlavní ne: Proč se tohle stalo s naší zemí? Proč sem vtrhli? A ještě jedna naléhavá otázka: Našli se tady v kraji nějací kolaboranti?

„Zatím ne — zatím. Možná vyčkávají, neprojevují se. Pokud jsme takto jednotní, je to pro ně moc nebezpečné. Dokud jednota bude — bude i to ostatní!"

„Nelíbí se jim, že nemáme informace z Moskvy? Neměli tam možná vůbec jezdit... Už aby tu byli mezi námi..."

„Poděkujte rozhlasu za jejich dobrou práci! Plně stojíme za Dubčekem a Svobodou."

„Jen aby lidé neotupěli, aby se jim to nezdálo moc dlouhé. V Praze a tam, kde vidí jejich konkrétní řádění a musili se s nimi střetnout, tam toto nebezpečí není... Ale vydržet se musí i tady."

MÍLA TAUEROVÁ

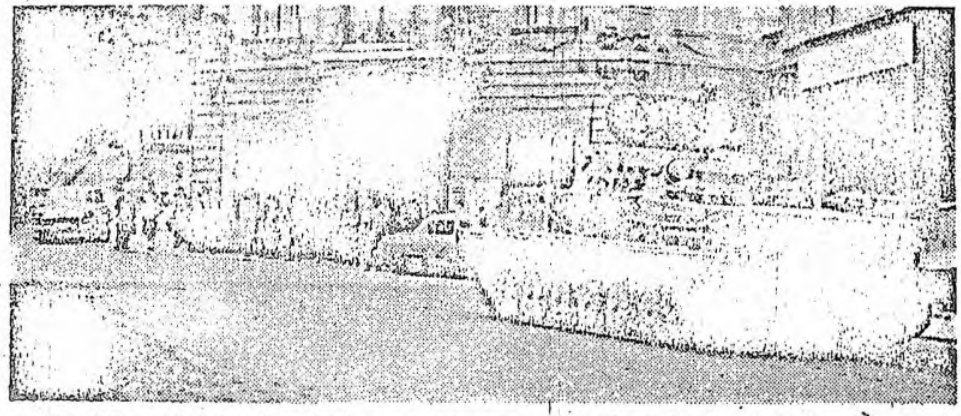

Sovětské tanky, které zavádějí druhou směnu okupantů, bloudily dvě hodiny Mostem.

Kdy vymizeli bohatýři na staré Rusi

Při západu červeného slunéčka, za noci tmavé, šrpnové, vyjelo k řece Váhu, Vltavě a Labi mnoho ruských bohatýrů. Rozevřelo se před bohatýry širé pole a na tom poli stojí lípa, mohutná lípa sukovitá. U té lípy se sbíhají tři cesty: první cesta vede ku Praze, druhá cesta k Brnu, třetí cesta k Bratislavě. Bohatýři zastavili se na rozcestí, rozbili tu svůj bílý stan a propustili koně proběhnout se širým polem. Oni, bohatýři, ve stanu plátěném rokují.

Čtou si poselství Brežněva Leonida, že všude tady kolem táboří zlí kontrarevoluční buržoasní živlové. I osedlali bohatýři své dobré koně, vzali své dlouhé kopí i čingalisko ocelové a zařvali hlasem velikým: „Vyjděte ven, zlí Tataříni, kontrarevoluční buržoasní živlové!" Ale v tu chvíli vyšli bratři rodní, Češi a Slováci a takto k bohatýrům promluvili: „Zanechte boje, dobří bohatýři, není proti komu bojovati. Jen upřete své orlí oči bystřeji a uvidíte, že tu není nepřítel, jen lidí moudrých a zkušených, kteří lepší dílo chtějí dokonati."

I začali se bohatýři vychloubati: „Ještě se na světě nenašel nikdo, aby lepší dílo uměl dokonaleji než my silní ruští bohatýři. My jediní víme, jak to dílo dělat, my jediní známe, kterou cestu volit, my jediní umíme nést rudý prapor! Nechť povstane proti nám vojsko nadpozemské, my jediní se s ním vyrovnáme."

Sotva promluvili tato nerozumná slova, zjevili se dva bojovníci a vyzývali silným hlasem: Postupte s námi boj, bohatýři, nehleďte na to, že jsme pouze dva a vás je mnoho. Bohatýři neuznali bojovníky za hodny boje. Jen Aljoša Popovič se rozhorlil po jejich slovech, pobídl svého koně a letěl proti bojovníkům a od ramene přeťal je ve dvé: a stáli proti němu čtyři a byli všichni živi. Letí proti nim Dobryňa Nikitič a zpřetínal je od ramene ve dvé a stálo proti němu osmero mužů a byli všichni živi. Letěl proti nim i starý kozák Ilja Muromec a zpřetínal je všecky od ramene ve dvé: a stálo proti němu dvakrát tolik a všichni byli živi. I vrhli se proti vojsku všichni bohatýři, začali vojsko potírati, pobíjeti, ale vojsko stále roste a stále na bohatýry bojovně dotírá. Namohla se jejich silná ramena, uchodili se jejich dobří koně, otupily se jejich ostré meče. A vojsko stále roste a roste, stále na bojovníky bojovně dotírá... Dotírá na ně silnou a pravdivou myšlenkou, kterou není možno udolati.

I polekali se mocní ruští bohatýři, utekli na kamenné pahorky, do temných jeskyň: a jak bohatýr doběhne k hoře, tak zkamení. Doběhne druhý, také zkamení, doběhne třetí, také zkamení. Od té doby také bohatýři vymizeli na svaté Rusi.

(Podle ruské byliny jen málo pozměněno) Milada BERKOVÁ

Železničáři pod střelbou okupantů

Pět dní okupace naší vlasti armádami Varšavské smlouvy nese vinu na nedobré situaci na železnicích. Zatímco se velká „armáda modrých" snaží o plynulost přepravy, staví se jí do cesty za tímto cílem překážky, které není a nemůže být schopna sama řešit. Vedle osobní přepravy, která zabezpečuje rozvoz obyvatel do zaměstnání, a možno říci, že se osobní přeprava stabilizuje, je pociťováno ochromení nákladní dopravy.

O ztížené situaci v provozním oddílu ČSD Ústí n. L. v našem kraji jsme hovořili s prvním náměstkem náčelníka Ing. Vrabcem. Už skutečnost, že na nádražích našeho kraje stojí v těchto dnech 33 vlaků a 60 i více naložených vagónech průmyslovým zbožím a surovinami, hovoří sama za sebe. I když největší vinu v brzdění plynulé přepravy lze z řady příkladů klást na situaci, kterou zavinil vpád intervenčních armád, je nutno ukázat i na skutečnost, že si zhoršenou situaci zavinujeme i sami. Na našich nákladních nádražích stojí stovky vagónů se zbožím, které podniky potřebují k zabezpečení výroby a vykládka stojí — lépe řečeno je plněna na 20 procent.

Vinou okupačních vojsk, která zasáhla do dopravy, poklesly výkony na seřaďovacích nádražích i vykládku zboží na celé síti ČSD. Příkladů brzdění naší přepravy z viny okupačních vojsk je mnoho. V Praze-Bubnech ostřelovali sovětští vojáci pracovníky ČSD, kteří obraceli soupravy. Tito při ohrožení života raději práci zastavili, a vagóny zůstaly stát na místech. V Lběchově, Polepech a dalších místech zastavovali okupanti naše vlaky, prohlíželi obsah vagónů a jejich zásah trval často 50 až 60 minut. V případě že jde o těžké vlaky, bylo velmi obtížné je uvést znovu do chodu.

To, ale i další příčiny, měly za následek, že nastává přeplňování kolejí, snížení manévrovací schopnosti, strach železničářů pracovat na přísně obsazených stanicích atd. Největší problémy jsou v zakrytých nákladních vozech. V tomto případě hrozí vážné poruchy při rozvozu brambor a blížící se i řepné kampani.

Všech bezmála dva tisíce vagónů, které stojí na kolejích provozního oddílu ČSD v našem kraji, jsou díky bezmezné pílí našich železničářů bez vozů s potravinami, léky, pohonnými látkami atp. Tyto vagóny jsou rychlými vlaky okamžitě odváženy na místo určení.

V současné době hrozí naší dráze situace, že se ještě zhorší průjezdnost jednotlivými stanicemi. Přitom se závody musí již dnes předzásobit uhlím a naše dráhy vozy nemají — a přesto jich je na kolejích našeho provozního oddílu Ústí n. L. tolik.

O co tedy jde? Nutno okamžitě věnovat největší pozornost vykládce odstavených vlaků, aby nenastalo hrozící ochromení zásobování závodů nutnými produkty k výrobě, v neposlední řadě i zásobování obchodů. ČSD mají dost pracovníků, strojvedoucích i lokomotiv, ale bez vykládky, která je nyní úkolem číslo jedna, nemohou nic dělat. Apelujeme tedy na všechny průmyslové i zemědělské závody a podniky v kraji, věnujte ihned maximální pozornost výkládce vagónů, pomůžete výrazně zmírnit nedobrou situaci na naší železnici. (fk).

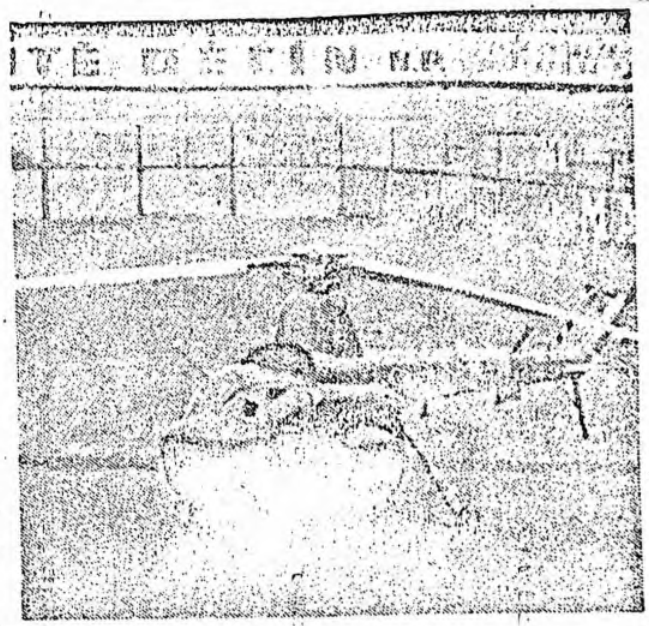

Tohoto „návštěvníka" se dočkali v neděli navečer na fotbalovém stadiónu v Děčíně. Nevím, jestli čekal potlesk tribun, jako jeden z těch půl miliónu vetřelců. Dočkal se mrazivého ticha. Správce stadiónu nepustil osádku helikoptéry ani z hřiště. Nastartovala tedy znovu motor a odletěla... Foto: L. ČERNÝ

Podvod moskevské televize

Moskevská televize poskytla společnostem Eurovize a zámořským společnostem snímky z „vřelého uvítání" našeho prezidenta L. Svobody v Moskvě. Mávání, líbání apod. Byly to však snímky staré, jako např. záběry z Bratislavy. Náš rozhlas a obětavý radiomatéřští již na tento podvrh — jehož obdobu bychom těžko hledali — svět upozornili.

„Uvítání" v Moskvě viděl na vlastní oči jeden náš občan, účastník mezinárodního setkání energetiků. Vrátil se v neděli 25. srpna a řekl pracovníkům Čs. legálního rozhlasu:

„Já jsem měl možnost setkat se s průvodem z letiště do Kremlu na Kamenném mostě těsně před vjezdem do Kremlu. Nejprve jelo osobní auto, na kterém byli filmaři, za ním motocyklový doprovod, a pak jelo otevřené vozidlo, ve kterém stáli vedle sebe Brežněv, president Svoboda, Kosygin a Podgornyj. Brežněv mával nadšeně lidem, kteří stáli na chodníku a mávali našimi a sovětskými praporky. President Svoboda se velmi soustředěně díval před sebe, řekl bych, až nezúčastněně na to, co se děje kolem něho.

O nějakém mávání od něho nelze ani mluvit.

Za nimi jela celá řada zavřených vozidel. Kolega ze Slovenska, který stál vedle mne, poznal Bilaka. Další osoby jsme nepoznali. Takže o nějakých úsměvných objetích nebylo ani památky."

Jiný účastník shromáždění energetiků „vřelé uvítání" fotografoval, takže pravé dokumenty existují a budou využity v zájmu pravdy.

Úhlavní spojenec

Nejsem žádný mladík. Fašistická okupace naší republiky mě zastihla jako osmnáctiletého. Co pro mě znamenal pětačtyřicátý rok, kdy sovětská armáda nás hnědého moru zbavila, není třeba rozvádět. A další léta, kdy jsme začali budovat socialismus? Upřímně a z celého srdce jsem mohutný Sovětský svaz ctil, viděl jsem v něm po hodně let cosi vznešeného.

Že moje úcta k Sovětskému svazu měla s postupujícími roky klesající křivku, není moji vinou. Budu zřejmě na tom tak, jako statisíce dalších spoluobčanů. Odhalení krutého stalinismu, jehož tragické následky nás pronásledovaly až do letoška, znamenalo největší jizvu.

Ale přesto člověk stále z hlediska bezpečnosti cítil, že Varšavská smlouva, v jejímž svazku jsme, a hlavně obrovská vojenská síla největšího spojence — Sovětského svazu — je pevnou záštitou, že se nám nemůže nic stát. Že nám náš úhlavní nepřítel, světový imperialismus — jak jsme říkali — nemůže ublížit.

A najednou taková hrozná rána. Spojenci, mezi nimiž hraje prim Sovětský svaz, napadli svého partnera! Najde se ve světových dějinách podobný příklad takové neurvalosti? A k tomu ještě tak mocný spojenec napadne pokojného a nejmenšího bratra!

Koho tedy nazývat úhlavním nepřítelem socialistického Československa? Nebo by snad lépe „seděl" název — aby se někdo neurazil — úhlavní spojenec? (jdk)

Zamezte krádežím

Ze včerejší zprávy krajské správy VB vyplývá, že se v Severočeském kraji vyskytlo několik případů krádeží a vloupání do obchodů. V noci na dnešek bylo odcizeno 21 vozidel.

Například Zdeněk S. (nar. r. 1949) z Mostu odcizil osobní auto Spartak v Mostě a odjel směrem na Kopisty, kde s ním havaroval.

Dále bylo např. v Žatci provedeno 7 vloupání do garáží. M. J. byla odcizena 2 nákladní auta před ČSAD a jedno nákladní auto Svazarmu.

Obracíme se na občany se žádostí, aby na činy nekalých živlů upozorňovali VB.

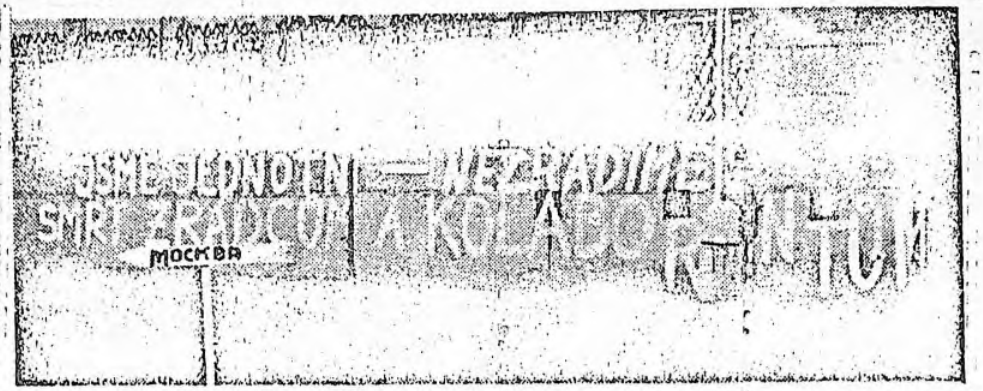

Jediné ukazatele, které u nás „fungují". *Foto J. BALÁŠ*

Choroba: Nedoléčený stalinismus

Stalinský mýtus o socialismu v jedné zemi vyřadil před druhou světovou válkou komunistické strany v kapitalistických zemích z možnosti stát se reálnou silou ve svých zemích; popřípadě i druhé světové válce zabránit. Vítězství druhé světové války, která vytrhla Sovětský svaz z izolacionismu a která dala vzniknout dalším socialistickým státům, zároveň tento mýtus modifikovala do podoby monolitního socialistického bloku.

A tady je potřeba poznamenat, že z tohoto monolitního bloku byly pouze dvě země, které se pro socialismus rozhodly samy — z vnitřní vůle lidu — a nestaly se jimi v důsledku jaltského dělení světa, či jako důsledek druhé světové války. Těmi zeměmi bylo Československo a Jugoslávie.

A přece právě tyto země byly — Československo dnes — vyobcovány, jako nesocialistické.

A to všechno proto, že pouze jedna země si o sobě myslí, že je pravověrným zastáncem socialistických idejí a jediným obhájcem marx-leninského učení — a nyní se rozhodla jiným ho vštěpovat do hlavy pomocí tanků a pušek.

Už Engels varoval, že „výhradně francouzské vedení buržoasní revoluce zavedlo Francii k Napoleonovi, k výbojům a k invazi Svaté aliance".

Také Lenin, který za nejvlastnější smysl boje dělnické třídy na celém světě považoval definitivní vítězství myšlenek socialismu, však zdůraznil — a to krátce po říjnové revoluci — že posláním sovětské moci není dosáhnout tohoto vítězství v ozbrojeném boji, ale především výstavbou nové ekonomiky, která předčí...

Jsem tedy na rozpacích, proč právě tyto lekce z dějin a z marx-leninského učení Brežněv vypustil z hlavy. — Snad je to tím, že moc — jak se říká — je skutečně chorobou, která zastírá zrak, rozumné uvažování a ztrácí se při ní paměť.

Takovým politikům, kteří své „ideje" roznášejí po světě na tankových pancířích, není co věřit.

Pravda ocelové berličky nepotřebuje.

Zdá se tedy, že ona choroba se jmenuje nedoléčený stalinismus. Ten také hledal největšího nepřítele především ve vlastních řadách. Je jenom smutné a tragické pro socialismus na celém světě, že tentokrát si Brežněv za nepřítele vybral skutečného přítele sovětského lidu — lid Československa.

Nevěřím totiž tomu, že sovětští lidé, kdyby byli pravdivě informováni, že by dopustili, aby se stalo to, co se stalo.

Charakter národa a věrolomnost některých jeho politiků — to není vždy totéž. O tom konečně svědčí i přiznání moskevské Pravdy, že nejdůležitější je nyní ideologický boj v sovětských jednotkách.

V závěru mě jenom napadá otázka, jak by Brežněv své pravdy roznášel po světě, kdyby Valné shromáždění OSN v roce 1959 skutečně přijalo sovětské návrhy na všeobecné odzbrojení?!

JIŘÍ ZELINKA

Radio Jerevan

I po letech platí ona prastará anekdota:

DOTAZ: Co je mezinárodní družba?

RADIO JEREVAN ODPOVÍDÁ: Mezinárodní družba je: když Rus, Polák, Němec, Maďar a Bulhar — všichni společně bijí Čecha.

(Pro naše agitpropčíky píšem rusky — latinkou, azbuku nemajíce:

Nas sprašivajut: Čto eto meždunarodnaja družba?

Meždunarodnaja družba eto kogda russkij, poljak, němec, vengr i bolgar — vse vmeste b'jut Čecha.

Humanita - pojem neznámý

V minulosti to byly socialistická země — a mezi nimi i SSSR, Polsko, Maďarsko, východní Německo, Bulharsko, které se na mezinárodních fórech projevovaly jako zastánci a bojovníky za humanitu.

Necelý týden okupace však vydal svědectví, o tom, jak si někteří vojáci těchto zemí zmíněný pojem vykládají v praxi. Nezvratné svědectví o tom podává počet mrtvých, který už v republice dosáhl výše několika desítek.

Všimněme si však dalších faktů:

Sovětští okupanti rozložili obrovský tábor na dosud neskliz. polích kolem Milčína u Tábora. Těžké vozidla stojí na úzké silnici, po níž se v sobotu ráno prodírala naše cisterna s mlékem. V jednom místě už dále řidič nemohl. Voják se na něj usmíval, a tak řidič vystoupil v naději, že mu snad pomůže: jedu s mlékem pro děti. A voják stále se stejným úsměvem prostřílel samopalem na cisterně všechny pneumatiky!

Avšak nejen to — okupanti znemožňují zdravotní pomoc, těm, kteří ji potřebují! V Praze je známo pět případů, kdy okupační vojáci ostřelovali lékaře a zdravotní personál.

22. srpna v odpoledních hodinách odjíždí sanitní vůz s lékařem poskytnout pomoc raněným ve Španělské ulici v Praze. Když lékař se zdravotníky odnášeli zraněného do sanitky, byli střelbou přinuceni nosítka položit a odplížit se do domu.

V hlavním městě není výjimkou ani střelba po našich sanitkách výrazně označených červeným křížem.

Tak tedy ve skutečnosti vypadá přístup okupantů k dohodám pod kterými jsou i jejich podpisy. Na pojmenování těchto činů se skutečně slov nedostává...

Co potom říci tomu: V sobotu ráno projížděly Prahou dva sovětské sanitní vozy, označené také červeným křížem. A v nich? Dostovo namačkání sovětští vojáci, ozbrojení až po zuby! (cf)

Zabavili chléb

ÚSTÍ N. L. (Ilcr) — Jak jsme zjistili, dotčné i na Ústecku na sovětské jednotky hlad. V Kojeticích bylo zadrženo vojáky auto rozvážející chléb. — Řidič měl v Kojeticích poslední zastávku a měl proto na autě pouze dvacet pecnů chleba. Vyhladovělí vojáci chléb zabavili. Včera vyjel po okrese vůz jednoty, aby zjistil stav zásobování. Osádka vozu objevila nejvíce vojska na Nakléřovském průsmyku, kde bylo vidět osm vojenských aut. Cizí vojenské jednotky jsou také v prostoru Bochoučice, Zalužany, Hlinany a značně soustředění aut je u Tašova a Čerenitště. Jsou hlášeny případy, kdy zejména děti poskytují vojákům jídlo. Vysvětlete dětem, jaký boj vedeme. Platí dál naše heslo: Ani kapku vody, ani krajíc chleba cizím vetřelcům!

Já teprá ruský fojták

Ten, kdo přijel včera do Prahy, byl na hranicích města prohlédnut, zda nepřiváží nějaké „kontrarevoluční" tiskoviny. Měl-li je, byly mu odebrány a místo toho dostal leták s mnohoslibným názvem ZPRÁVA TASSU. Většina odmítla. Stejně bylo v Praze naloženo s listem, jehož název může být už jen v uvozovkách. Moskevskou Pravdu totiž shazovali ve velkých balících a lidé s těmito výtisky naložili, jak náležíš spálili je.

Zvědavost mi nedala, abych si jeden leták Tassu nevzal. A nelitoval jsem. Všude, kde jsem ho dal číst, vzbudil náramné veselí a také každého — urazil. Obsahuje totiž živé fráze á la „Vojáci opustí území ČSSR, jakmile tato jejich ušlechtilá (proloženo autorem) úloha bude splněna" nebo „československé pracující chápají, proč byly nutné akce, které podnikly bratrské země jež poskytly pomoc (proloženo aut.) československému lidu."

Obsahem a argumentací je zbytečné se zabývat. Krkolomné omlouvání intervence slovy o „kontrarevolučních živlech", kteří „vykonávají a čsl. lidu bezstrestní teror", je přinejmenším směšné. To, co každého musí urazit, kromě těchto zjevných nepravd, je i ukázka češtiny, která nápadně připomíná vyhlášky z doby před 29 lety v Praze. Jedna ukázka: „Právě v Bělehradu a Bukurešti pletou pikle političtí dobrodruzi z Prahy, kteří se ocitli dnes za hranicemi Československa." Leták končí slovy, k nimž je jakýkoliv komentář zbytečný: „Není pochybnosti že celý československý lid dokáže pochopit a zhodnotit opodstatněnost a včasnost učiněných opatření" Pěkně děkujeme! A to je oficiální sovětská tiskovina.

A. HERRMANN

První noc

Jednadvacet hodin 20. srpna na hraničním přechodu v Hřensku. Několik minut po této hodině zastavuje pohraniční stráž NDR návrat našich turistů. Podíle tří dětí, odněkud z Mělnicka, se dožadují návratu domů. „Máme tu přece malé děti." Našim hraničářům pak sdělují, že asi tři kilometry od Schmilky je zastavila sovětská hlídka a nechtěla je propustit. Nakonec jim povolila další jízdu.

Jeden ze našich celníků, který má pas, odjíždí. Po návratu tlumočí, že okupační vojsko stojí na hranicích. Do půlnoci chybí půl hodiny. Patnáct minut před půlnocí projedou kolem naší pohraniční stráže čtyři tanky. Nečekají na uvolnění silnice. Jedou. Za nimi projíždějí dva gazy. Jejich posádka má úkol obsadit naše pohraniční stanoviště. Jedou však dál. Naší mají tedy čas informovat o tom vyšší místa.

Pak přijíždí další kolona. Asi dvacet tanků. A pak už se žene obrněnec za obrněncem. Hlavní kolona zastavuje. Důstojníci okupační armády dává striktní příkaz: „Opusťte stanoviště!" Vojáci jsou bezradní. Pak se vzchopí a odtrhnou kabel k telefonu. „Proč jste zde?", ptá se náš služebně konající důstojník. Rus neodpovídá. Podívá se jen na silnici. Vidí stopy, které tu zanechaly projíždějící tanky. Zakřičí „vpřed" a kolona se valí dál.

Dál do vnitrozemí. Proč?

Začalo to v Drážďanech

Z rozhlasového komentáře Jiřího Rumla

Vše začalo už v jara v Drážďanech. Tenkrát se vedení naší strany dopustilo chyby, že zdaleka nevědělo, k čemu bylo nabádáno a k čemu se zavázalo. Nemluvilo o vojenském cvičení, o podmínkách. A ty podmínky tam musely být vzneseny, neboť se nám neustále předhazuje, že jsme je nesplnili.

Jaké to byly podmínky? Jakmile začalo být v Moskvě jasné, že při naší demokratizaci socialismu nejde jen o obvyklou změnu hlav, o pouhou palácovou revoluci, nýbrž o změnu kvality ve vývoji společnosti, našli spojenci zneklidněli nad možností infiltrace takových myšlenek, jež pro sebe považují za nebezpečné. Aktivizovali proto v naší špičce svou agenturu, nejvýraznější za snahou Bilákem, Kolderem, Indrou a Švestkou. Ani nemuseli vynakládat mnoho úsilí o jejich aktivizaci, protože i oni sami začali být zneklidněni naším vývojem, který přímo ohrožoval jejich existenci.

Když soudruh Dubček v dubnu na poradě tajemníků hovořil o jakýchsi neznámých silách, které se snaží působit na ÚV, měl na mysli několik jiného a hledal je kdesi jinde, ale už tehdy měl vidět především ty skutečně nebezpečné síly, jestli to myslel o poledníkovým kursem upřímně, protože právě oni mu nakonec vrazili nůž do zad.

Bylo by však omylem myslet si, že jde pouze o 4 až 5 osob, neboť to je celá síť, v mnohosti pečlivě budovaný systém, který nemá své nositele ani v dělnické třídě, ani v rolnictvu, ani v inteligenci, nýbrž mezi stranickými byrokraty, kteří se začali bát o své funkce a křičeli, že se boří o socialismus. Progresivní část vedení v podstatě tolerovala jejich činnost. A dokonce i nevědomky je krylo svou autoritou před veřejností. Jejich odhalování a vymýcování bránila zbytečná až sentimentální shovívavost a nerozhodnost.

Ovšem na druhé straně je třeba podtrhnout a ocenit — a to se také potvrzuje — že to Dubček myslel s obrodou socialismu upřímně, že byl rozhodnut vzepřít se přímému diktátu Moskvy, čehož jeho předchůdci nebyli schopni a ani to nechtěli. Avšak co je platné takové rozhodnutí, když za jeho zády pracovala velmi organizovaná skupina, která mu postupně svazovala ruce obrazně, až mu je svázala doopravdy.

Vstup cizích jednotek na naše území se připravoval mnohem dříve. Červnové cvičení a pozdější manévry v blízkosti našich hranic byly jakousi generálkou. Není tajemstvím, že už v březnu byly v rukou sovětských důstojníků viděny speciální mapy Československa s příslušnými značkami.

Sovětský svaz se nikdy nevzdal možnosti okupace, když neprosadí svou politickými prostředky. Chtěli však zřejmě předem souhlas k takovému kroku, čekat na pozvání, třeba jen menšiny stranického vedení. Proto politický boj uvnitř vedení KSČ narůstal a sílil. Není náhodou, že ona kolaborantská čtveřice už po prvních krajských konferencích začátkem května, kdy se rozhodovalo o urychleném svolání mimořádného sjezdu, docházela k přesvědčení, že se to bez pomoci zvenčí nedá odvrátit, je ovšem chyba, že tohle všechno se nechávalo pod pokličkou, ačkoli to věděli i jiní, kromě těch čtyř a nepranýřovali to, jak se potom blížil datum sjezdu, spiklenecký politický tlak stupňovali.

I v této vážné chvíli progresivní představitelé projevili poměrně labilní postoj. První obětí se stal generál Prchlík. A byli připraveni i jiní. Ne nadarmo se mluvilo o tom, že dříve či později zbaví funkce s. Čestmíra Císaře. Když nemohl být přímo obětován ministr Pavel, alespoň byla podvázána jeho pravomoc nad Státní bezpečností vedením Salgoviče. Známé jsou i pokusy o opětovné svázání svobody projevu apod.

Zřejmě v tom hrají roli i jakési síly z dřívějška, protože pak začal frontální útok na Dubčeka a jeho nejbližší spolupracovníky. Jako záminka posloužily ne právě šťastné debaty mládeže a podpisové akce v Praze, i uměle nafukovaná aféra kolem neslavně proslulé rezoluce devadesáti devíti, poslaná jako dopis z Pragovky. Součástí této kampaně byly i Švestkovy články v Rudém právu, které on sice nepsal, ale podepisoval a hlavně tiskl.

V této situaci a pod tímto tlakem vedení couvalo, klikňovalo, místo aby se opřelo o v podstatě jednoznačné mínění stranických i občanských mas, místo aby urychleně svolalo jediné demokraticky zvolené reprezentanty, delegáty sjezdu. Soudruzi podceňovali toto nebezpečí, neboť byli přesvědčeni, že k okupaci nemůže dojít. Soudruh Dubček věřil v korektnost politického boje svých odpůrců, že toho nejsou schopni. Že toho schopny jsou a ještě horších věcí, prokázaly následující dny.

Týden před okupací musel přijít z Moskvy další dopis, přesně v době, kdy v sovětském tisku začala opět polemika proti nám. Obsah dopisu znám není. Ale je tu náhlá schůzka Dubčeka s Kádárem, na níž odletěl v sobotu 24. srpna a o níž už předem věděl Salgovič. V ten den se část předsednictva sešla s novináři v Hrzánském paláci, kde soudruzi Černík, Smrkovský a Kriegel hovořili o vážnosti situace a nenokrytě naznačovali, že nad námi visí Damoklův meč. Nerozuměli jsme tomu, ale tušili jsme cosi neblahého. Proč nehovořili trochu jasněji? Nebo nevěděli? Neviděl ani Kapek, který se schůzky zúčastnil?

Na schůzce chyběli kromě jiných, kteří se omluvili, také Švestka, Kolder, Indra. Měli jinou práci. Připravovali rozbor poledníkového vývoje pro zahájení útoků na Dubčeka. V neděli na Orlíku dělali závěrečnou redakci a byl prý mezi nimi vidět i Lenárt, který rovněž mezi novináře nepřišel pro náhlou nevolnost. A také předseda Ústřední kontrolní a revizní komise ÚV KSČ Jakeš. Ten také druhý den prozradil, že jsou o všem informováni.

V pondělí dostal soudruh Dubček údajně druhý dopis, ale nikomu ze svých spolupracovníků nesvěřil jeho obsah. Pouze prohlásil, že je odhodlán jít do boje. Do politického boje...

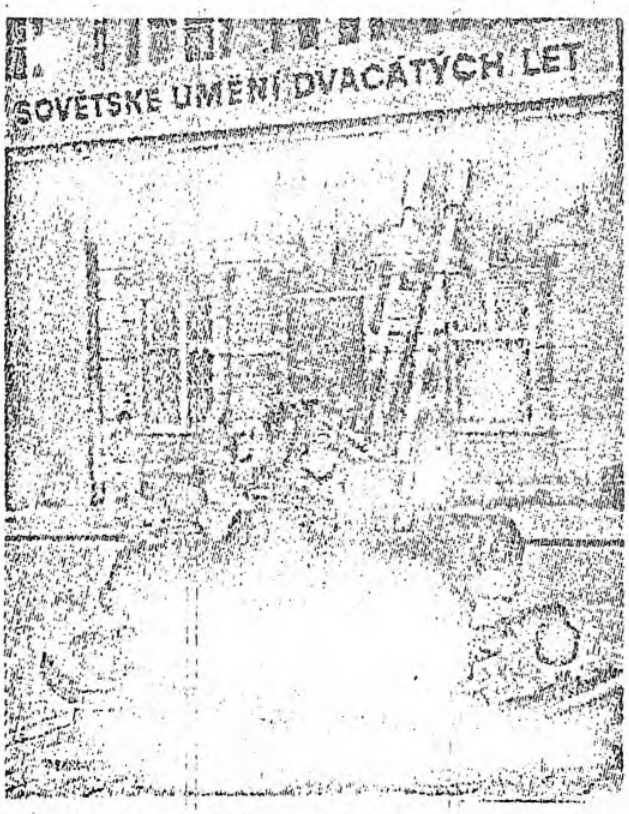

Život netropí hlouposti — ale někteří lidé. Snímek okupantů v Praze v téměř symbolické metafoře jsme vybrali ze Světa v obrazech.

Jsou k nepochopení

Jak je tohle možné? Ptáme se den ze dne, když slyšíme o bezohlednosti, s jakou se chovají vojáci sovětské okupační armády k nám a naší zemi, k hodnotám u nás. Jak je tohle možné? Ptáme se tak den ze dne, když slyšíme o neomalenosti lidí, kteří jsou placeni, aby popisovali stránky listů s mohutným nákladem v SSSR apod.

K odpovědi jsem si zašel k člověku, který znal velice dobře ruskou mentalitu a který i v ruském prostředí zůstal Evropanem, zůstal člověkem, který dokázal zachytit onen bolestný rozdíl mezi naší mentalitou a mentalitou asijskou.

„U nás v Rusku by se považovalo za nesmysl useknout bratrovi hlavu — my máme zase svoje zvláštnosti, nejsou snad o nic horší. Máme historický, bezprostřední a docela upřímný požitek z bití. Někrasov napsal verše, jak mužik švihá koně bičem po mírných očích. Kdopak to neviděl, to je typicky ruské. Slabý koník, kterému naložili příliš mnoho, uvázl s vozem. Mužik ho bije, bije zběsile, bije, až nakonec neví, co dělá, zpitý se bitím a nesčíslnými bolestnými ranami. „Třebas nemůžeš, ale jeď! Chcípni, ale jeď!" Je to přece pouhý kůň a koně nám dal sám Bůh, abychom je bili.

Tak to říká Dostojevského Ivan Karamozov. Myslím, že máloco vystihuje tak přesně onu bezohlednou krutost a snad i zálibu v krutosti, jakou můžeme někdy vidět. Stačí malichernà příčina k bití. Často mám dojem, jako by všechno úsilí bylo namířeno právě k vyvolávání těchto příčin. Uvedomme si to, berme na tuto skutečnost ohled.

Nezapomeňme, že lidé východního asijského myšlení si necení lidského individua. Pro ně je celek nade vším. Jako se dovedli za války japoští letci sebevražedně vrhat na nepřítele pro svůj národ (a považovali tď za něco zcela přirozeného), tak tady se ukazuje naprostá neúcta k jednotlivému lidskému životu.

K tomu se pak připojuje ještě zcela pasivní podřízení se svému Bohu — v daném případě Brežněvovi.

Navíc se tato poslušnost snoubí ještě s jedním rysem, Dostojevskij ho v témže románu charakterizuje: „Ukažte ruskému školákovi mapu hvězdného nebe, o které do té chvíle neměl ani ponětí, a on vám ji hned zítra vrátí opravenou. Žádné znalosti, ale nekonečná domýšlivost." — A na jiném místě píše: „Co je tam (v Evropě) hypothesou, je pro ruského kloučka hned axiomа (t. zn. o tom se nepochybuje, nediskutuje); a nejen pro ruského kloučka, vždyť ruskými profesory jsou často zase takovíhle „kloučci".

Čteme, přátelé, v této chvíli díla velkých humanistů. Nic nedejme; že jejich dědictví bylo právě pošlapáno. Nečteme je přece kvůli násilníkům, ale pro sebe, abychom pochopili, co můžeme a musíme čekat od lidí, kteří k nám přišli z jiného světa. Je charakteristické, že přes obrovské náklady knižních právě spisovatelům, z jejichž díla my můžeme čerpat toto poučení, se oni obezřetně vyhýbali a snažili se ochránit před nimi ruského člověka. Myšlenky jsou totiž nakažlivé. O tom se konec konců přesvědčují naši nezvaní hosté den ze dne. Sebevrahy, dezerce, několik odvážných myšlenek lidí na Rudém náměstí — to jsou známky tohoto faktu. A je to zřejmě i hlavní důvod agrese. Vždyť existence státu, kde socialismus dává individualitě víc svobody je nebezpečná pro stát, který je založen na slepé poslušnosti zbožněných vůdců.

J. BERÁNEK

Strana čtvrtá:

Fotografie ze sklizně chmele, dále Fotografie Vladimíra ŠKUTINY a Jiřího KANTURKA z televisní obrazovky s podtextem "Humor i v těžké chvíli" a tyto další články:

CHMELNICE VOLAJÍ SOS

Příchodem okupantů je ohrožena sklizeň našeho zeleného zlata. V našich největších chmelařských oblastech, na Lounsku a Žatecku, se citelně nedostává brigádníků. Do všech chmelařských závodů nepřijela plná polovina lidí, tj. na 30.000. V Tuchoticích mělo být 1.000 brigádníků, není tam ani jediný. V Lubenci čekají na 900 pomocníků, v Dešnici 800, v Petrohradě 700, v Postoloprtech 500 atd. Všude je ubytování i stravování připraveno.

Tento týden přijede na chmel na 700 dětí z Hradce Králové, ale stejný počet z Gottwaldova se na přání rodičů musí vrátit domů. Z Děčínska odjede během dvou dnů 650 občanů. Pomáhají i všichni pracovníci n. p. Chmelařství v Žatci. Vojákům vozí šťávy do kasáren. Tato pomoc je sice dobrá, ale příliš malá. — Chmel nepočká a příští týden by bylo již pozdě. Kvalita by značně utrpěla. Proto se chmelaři obracejí na všechny, zvláště mládež a učně, aby svoje vlastenectví projevili i takovými činy, které přispějí ke sklizni úrody.

(svo)

☆

Rada Severočeského KNV se obrátila na rady Západočeského, Středočeského a Východočeského KNV a radu Národního výboru hlavního města Prahy s výzvou, aby dodržely plánované počty brigádníků pro sklizeň chmele. Brigádníků je totiž nedostatek přestože zemědělská závody zajistily ubytování. V oblasti sklizně chmele o ně bude přes mimořádnou situaci dobře postaráno.

Plují lodi po Labi

Lodní doprava po Labi, která byla v prvních dnech okupace naší vlastí značně omezena, se vrací postupně do normálního stavu. Tak jsme byli alespoň informováni na ředitelství ČSPLO v Děčíně. V posledních dnech přijelo do děčínského přístavu nebo se odtud vydalo na cestu po Labi 25 lodí. Odhavování na hranicích je nyní ze strany orgánů NDR velmi důkladné, ale jinak nejsou našim lodním osádkám činěny žádné potíže v jejich práci. Musely ovšem přistoupit na to, že nebudou lodi označovat hesly a mít na nich čs. státní vlajky na půl žerdi. Personál z lodí, které se vrátily z plavby, shodně vypráví o tom, že s námi prostí občané NDR sympatizují. Lidé mávají z břehů na pozdrav posádkám a často i voláním projevují své sympatie. Kapitán jedné lodi vyprávěl, jak se v jednom případě zbytečně rozzlobil. Ze vzdáleného břehu zaslechl volání německého chlapce, které znělo jako „blbče". Když pak zbystřil sluch, poznal, že na něj mladík volá „Dubček".

Vedení ČSPLO v Děčíně je se svými lodními posádkami ve stálém spojení pomocí dálnopisů a telefonů a nyní chce zlepšit informovanost svých zaměstnanců tím, že bude vydávat cyklostylovaný závodní časopis s názvem Svobodný legální labský plavec. Bude obsahovat zprávy motivované potřebami podniku. Časopis bude zasílán i do zahraničí za posádkami lodí. Mimořádně těžké dny, které prožíváme, stmelily pracující v ČSPLO v jednotný celek bez ohledu zda jsou stranický nebo bezpartijními a podněcují je k ještě lepšímu plnění úkolů.

(av)

25

Protest čs. vlády vládě SSSR

Střílí se i na ministry

Vláda ČSSR se obrací na vládu Sovětského svazu s naléhavou žádostí o neprodlený a účinný zákrok proti nepochopitelným nepřístojnostem, kterých se dopouštějí příslušníci vojsk Varšavské smlouvy, které obsadili Československou socialistickou republiku. Tyto nepřístojnosti jdou tak daleko, že pokojné obyvatelstvo a dokonce členové československé vlády jsou bez příčin ohrožováni na životě. Konkrétně byli dne 25. srpna, 21.45 hod., při návratu ze zasedání na Pražském hradě ostřelováni ministr těžkého průmyslu Josef Krejčí, ministr dopravy František Řehák a ministr hornictví František Penc.

Výsměchem vztahů bylo dokonce obvinění ministra dopravy, že z jeho auta bylo vystřeleno, ačkoliv ve voze nebyla žádná zbraň.

Takové věci se dějí přímo pod Pražským hradem několik hodin po jednání se sovětským velvyslancem, který přislíbil více angažovat se zákonnou vládou při zmírňování následků obsazení Československa vojsky pěti států Varšavské smlouvy. Tyto příklady vám mohou sloužit k tomu, v jaké atmosféře je obyvatelstvo našeho hlavního města.

Vláda Československa žádá proto důrazně Radu ministrů SSSR, aby ve vědomí své odpovědnosti vyvodila neprodleně závěry z těchto skutečností. Současně se vláda ČSSR obrací na vládu Sovětského svazu se žádostí, aby dala svým vojákům příkaz uvolnit v Praze veřejné budovy, zejména budovu předsednictva vlády, aby vláda měla aspoň minimální zákonné podmínky pro svou činnost, která jí byla prakticky znemožněna. Toto uvolnění bylo přislíbeno už ve čtvrtek 22. srpna t. r. presidentu republiky Ludvíku Svobodovi generálem Pavlovským.

Zastavte vlak s okupační technikou

Výzva byla určena železničářům a slyšeli jsme ji všichni v rozhlase snad v sobotu.. Co se stalo potom? Ten vlak tedy stojí a stojí již dost dlouho. Na slepé koleji jednoho cukrovaru. Jeho cesta od Olomouce ku Praze trvá zatím 50 hodin. Zatím. Pojede zřejmě ještě déle. Jako jiný vlak, který veze „mléko" pro tanky a jako vůbec jiné vlaky, které bychom s chutí viděli za horami.

Jsou dramata, o kterých nyní nelze psát, ani v našich ještě stále velmi svobodných novinách. Nebylo by to taktické. Jak to, že jsme se je tak rychle (tyto metody) naučili? Když lidé něco chtějí, tak jednotně jako nyní — zastaví se velmi mnoho. O tenhle vlak se zasloužili zcela konkrétně železničáři. Pomohly zkušenosti z okupace, využívají se v plném rozsahu. Tehdy opsem byla technika jiná. Dnes je také jiná a to znamená i další možnosti. Našim odborníkům to mysli dobře.

V zájmu pravdy budiž dodáno, že v této chvíli, tj. v pondělí v 15.00 hod. se podařilo vlak rozdvojit a jedna část se přece jen sune po kolejích dozadu. Ale modrá armáda nespí. *(tau)*

Setkání na silnici

Lidé už šestý den vrhají nevraživé pohledy na okupanty. A každý vypráví nějakou historku. Smutnou i veselou. Lidé se baví tím, jak si okupantský voják poručil dát otevřít kufr u šestsettrojky. Na dotaz který, ukázal na zadní část auta. Viděl motor. Myslel, že si vezou náhradní.

Paní Francová z OV ČSČK v Chomutově zase vzpomíná na své trampoty s přepravou dětí z NDR do vlasti. Úřady jí ztěžovaly spojení. Oddalovaly odjezd. Tvrdily, že Češi utekli z Cínovce do vnitrozemí. Ale i tu se ukázali dobří lidé. Poradili a nezapomněli rozhořčeně mluvit o okupaci. Na silnici viděla i nápis: „Sověti, jděte domů z ČSSR!"

Řidiči vůbec vyprávějí zajímavé historky. O jednu z nich se podělil občan, který jel z Loun od rodičů. A samozřejmě že si vezl nějakou výslužku. U Chomutova byl zastaven. Dostal nařízeno, aby vydal aktovku. Okupantský voják její obsah vysypal na silnici. Samé knihy. Ani se nepřesvědčil, nejsou-li kontrarevoluční. Nařídil otevřít kufr. Byl překvapen. Díval se na husu a koláče. Obryzek mu začal prudce poskakovat. Oči se lačně dívaly z husy na řidiče a zase na koláče. Viděl marnost snažení svých očí. Prudce mávl rukou a odešel. Knihy zůstaly na silnici. (hz)

Ozval se Šejna

Šejna poskytl v USA novinářům rozhovor, v němž tvrdil, že opustil vlast proto, že se mu nepodařilo informovat Alexandra Dubčeka o zamýšleném útoku na Československo. Šejna popírá, že by byl na straně Novotného. A tvrdí, že ho takto očernili lidé u Alexandra Dubčeka, zejména Kolder.

Dopis plavcům na Dunaji

Celozávodní výbor KSČ Československé plavby labsko-oderské v Děčíně spolu se stávkovým výborem vyzvaly dopisem sesterský celozávodní výbor Dunajplavby v Bratislavě a všechny komunisty plavce na Dunaji, aby se postavili za urychlené svolání mimořádného sjezdu slovenských komunistů. V dopise vyzvali zaměstnance lodní dopravy na Dunaji, aby plně podporovali nově zvolený ústřední výbor KSČ v čele s Alexandrem Dubčekem, aby pracovali podle jeho pokynů a neuznávali žádný jiný ústřední orgán strany. Připomněli jim také, aby nedopustili, aby naše věci řídili takoví představitelé jako je Bilák, Kolder a jim podobní. (av)

Káva až z Prahy

ÚSTÍ n. L. (her) — Kávy a cigaret se v těchto dnech zkonzumuje obrovské množství. Není divu. Pracovníci ústecké jednoty, kteří i v neděli zajišťovali zásobování okresu, vozí kávu už z Prahy. Zásoby cukru doplňují nákladními vozy z Mělníka, Kralup a Loun. Mouku vozí rovněž až z Loun, brambory a zeleninu z Mělnicka.

Vedení jednoty včera všem pracovníkům, zvláště velkoobchodu a dopravě, vyslovilo svůj dík a zároveň přesvědčení, že hudou v této těžké době plnit náročné úkoly v zásobování dál. Včera se sešla ústecká jednota na schůzi, kde byla jednomyslně odhlasována protestní rezoluce, která bude zaslána velvyslanectví SSSR, Bulharska, Polska, NDR a Maďarská.

V rezoluci stranické organizace ústecké jednoty prohlašuje, že uznává za právoplatný XIV. sjezd strany a staví se za nový ústřední výbor.

Z LIBERCE

⊙ Už šestý den drží 18 chlapců a děvčat pod lešením liberecké radnice hladovku. Hodlají vydržet až do návratu presidenta republiky generála L. Svobody a ostatních představitelů. — Jsou z řad dělnické a učňovské mládeže, při čemž nejmladšímu je 17 a nejstaršímu 21 let.

⊙ Přijďte se na vlastní oči přesvědčit o bolesti a zármutku pozůstalých nad smrtí nevinného dítěte a matky. Prolitá krev, která nás kdysi spojila, nás nyní rozděluje — píše ve svém dopise sovětskému velvyslanci Červoněnkovi a veliteli okupačních vojsk Pavlovskému rada MNV v Desné v jizerských horách.

⊙ Na protestní pochod z Jablonce do Prahy vyšly v neděli dvojice chlapců, kteří nesou prohlášení jablonecké mládeže, v němž vyjadřují protest proti okupaci, požadavek odchodu okupantských vojsk a věrnost představitelům našich legálních stranických a státních orgánů.

⊙ Dobrovolní brigádníci se stále hlásí na pomoc libereckým pekárnám v Hanychově. Většinou vysokoškoláci a ženy z domácnosti, kteří se osvědčili především v expedici. Naproti tomu zaměstnanci z průmyslových závodů pomáhají účinně zemědělcům. (lh)

Zrušit Závod míru

Včera dopoledne projednávalo předsednictvo Okresního výboru ČSTV v Ústí nad Labem stav příprav na příští ročník Závodu míru. Jak známo, mělo být krajské město v příštím roce etapovým městem. Vzhledem k tomu, že byla znemožněna práce na přípravách pro tuto sportovní událost a vzhledem k tomu, že mezi okupačními jednotkami jsou na československém území rovněž vojska dvou států Polska a NDR, přes jejichž území Závod míru jede, doporučuje předsednictvo OV ČSTV v Ústí n. L. příslušným orgánům, aby Závod míru byl zrušen.

Komunisté vpřed!

V době, kdy píši, probíhá čtvrtý den jednání v Moskvě a stále neznáme jeho průběh. Nemůžeme říci jaké jsou naděje, jaké budou výsledky. Do naší vlasti přijíždějí nové a nové okupační jednotky. Stupňují se provokace okupantů, zejména v Praze. Jsou obsazovány další veřejné budovy.

Okupanti nerespektují několikanásobné výzvy a požadavky našich legálních orgánů. Prakticky neberou tyto orgány vůbec v úvahu. To je konec konců vlastnost všech velmocí a okupantů. Velmoc svou silou bude vždycky významným faktorem mezinárodní politiky a proto může kašlat na veřejné mínění prostých lidí v Evropě, na demonstrace před svými velvyslanectvími v hlavních městech celého světa. Nikdy nebrala v úvahu národní city a zájmy, a proto ji houby záleží na tom, co si myslí a cítí lid naší země. Vždycky přeceňovala propagandistickou mašinérii, a proto je přesvědčena, že může zglajchšaltovat i myšlení našeho národa. Vždycky viděla v komunistických stranách jen poslušné vykonavatele své mocenské politiky, a proto je přesvědčena, že i my českoslovenští komunisté jsme ochotni být jen hlásnými troubami jejích zájmů.

Těžko dnes říci, zda vyhrajeme svůj boj, nebo zda nás silou a mocí donutí ustoupit. Těžko dnes hodnotit jaké konkrétní výsledky budou mít další jednání s okupantskými státy.

Jedno je však možno říci zcela jasně.

Jako komunisté nemůžeme nikdy uznat nezákonnou okupaci. Nikdy nemůžeme souhlasit s vynuceným pobytem cizích vojsk na našem území. Nikdy se nemůžeme vzdát cesty nastoupené po lednu a toho, co jsme již dosáhli – svobody slova, demokracie, lidské a humanistické tváře socialismu. Nikdy se nemůžeme vzdát a ustoupit od právoplatných rozhodnutí XIV. sjezdu. Nikdy nemůžeme souhlasit s jakoukoliv vládou nadiktovanou okupanty, nezvolenou demokratickými orgány státu.

Okupanti si silou mohou leccos vynutit. Jejich rozhodnutí však nikdy nebudeme obhajovat, nikdy je neuznáme za legální, i kdybychom měli být jako komunisté ocejchováni a ilegální stranou v okupovaném „socialistickém" státě. Nikdy nemůžeme zradit československý lid.

JAROSLAV ZIMA

Ženám Severočeského kraje

Vážené přítelkyně

Obracíme se na vás z pověření Severočeského KV KSČ. Oceňujeme vaši statečnost, váš klid a děkujeme za rozvahu a pevnou víru, kterou projevujete.

V současnou — bohužel tak smutnou a tragickou situaci — jste se osvědčily jako spolehlivé občanky této země a to nejen ve svých domovech, ale také na všech pracovištích. Prosíme vás, abyste bez rozdílu národnosti i politického přesvědčení svorně a společně, respektujíce nutnost dneška, vytrvaly ve svém hrdém a klidném postoji.

Spoléháme na vás, že jako rozumné hospodyně pomůžete při zvládnutí otázek našeho zásobování, že pomůžete při zajištění výživy národa, při sklizni a výrobě v zemědělství. Pomozte, aby naši školáci mohli jít 2. září do školy, nabídněte svoji mateřskou péči dětem, které dojíždějí. Pomozte při přípravě škol a učeben, pomozte i při mimoškolní péči o děti. Nedopusťte, aby hrozný tlak okupace tísnící tyto dny naši zemi, postihl děti. Starejte se o staré opuštěné lidi, aby našli klid i teplo domova v tyto hrozné dny. Pomáhejte rodinám postiženým krutostí okupace.

Ženy, děvčata, maminky, babičky! Svojí rovnoprávnost prokazujeme právě v tyto dny. Naše země na nás spoléhá. Nemáme zbraně jako okupantští vojáci — naší zbraní je věrnost této zemi. Svírejme ji pevně v rukou.

Soudružsky vás pozdravují,
Členky plénu SKV KSČ
v Ústí n. L.
M. Víšková,
Miloslava Krátká,
M. Petříčková,
Jiřina Marková,
Marie Chrpová.

Ústí n. L., 26. 8. 1968.

Provolání Národního shromáždění, vlády republiky, předsednictva ÚRO

Vážení přátelé, soudružky a soudruzi!

Odpor našeho lidu proti nezákonné okupaci naší krásné socialistické vlasti se stále stupňuje. Oprávněně lze požadovat odchod okupačních jednotek, propuštění představitelů státních a stranických orgánů a plná legalizace práce zákonných orgánů naší země.

Jak víme, projevem odporu proti okupantům, byla vždy stávka. Předsednictvo Národního shromáždění a vláda Československé socialistické republiky však upozorňují, že v současné době okupace naší země není vždy stávky používáno v souladu s naším spravedlivým bojem. Upozorňujeme, že pokud jde o organizování krátkodobého několikaminutového zastavení práce, působí tento čin jako symbolický, sjednocující projev odporu proti okupaci Československa. Jinak stávky v současné době působí národnímu hospodářství Československa nedozírné škody. A přitom nepostihují okupanty. Naopak. Dlouhodobé přerušení práce, nekázeň, rozvrat ve výrobě, může okupantům jen pomoci k zavádění příčiny k tvrzení, že si sami nedovedeme vládnout. K tvrzení, že okupační zásah je nutný — a to žádný poctivý občan naší republiky jistě nechce. Naléhavě vás proto vyzýváme, abyste poctivě, obětavě, ukázněně a odhodlaně pracovali a v současné době ještě zvýšili své úsilí k vytváření hodnot, které naše země potřebuje. Řiďte se pracovními příkazy svých soudruhů z vedení podniků a závodů a nedejte se zmást radikalisty, kteří si neuvědomují škodlivost svého počínání a navádějí vás k omezování nebo zastavování práce. Dále je povinnosti každého občana v Československu v současné době disciplinovaná, plody přinášející práce. Platí i v této pro nás neradostné době tuto svou vlasteneckou povinnost.

Předsednictvo Národního shromáždění, vláda republiky, předsednictvo Ústřední rady odborů

27

ORGÁN SEVEROČESKÉHO KRAJSKÉHO VÝBORU KSČ

ZPRAVODAJSTVÍ

PROLETÁŘI VŠECH ZEMÍ, SPOJTE SE!

průboje

ČTVRTEK 29. SRPNA 1968 Cena 20 haléřů

PRŮBOJ - 29. SRPNA 1968

Dvoustránkové vydání na jednom listu v obvyklém novinovém formátu.

Strana první:

Fotografie sochy Sv. Václava, Komuniké ze zasedání ÚV KSČ, Prohlášení NS, Projev inž. Černíka, Zpráva ze zasedání vlády a tyto dva krátké články:

Výzva ministra vnitra

VŠEM PŘÍSLUŠNÍKŮM NÁRODNÍ BEZPEČNOSTI A SBORU NÁPRAVNÉ VÝCHOVY!

V posledním týdnu vzniklé události postavily naše národy do velmi svízelné a složité situace. Všichni občané našeho státu dokázali, že jsou odhodláni bojovat za humánní a demokratický společenský řád. V naprosté jednotě projevili plnou důvěru legálně a demokraticky zvoleným státním a politickým představitelům. Spolu s našimi občany, příslušníky Čs. lidové armády a Lidových milicí stáli v jedné řadě i příslušníci Sboru národní bezpečnosti a Sboru nápravné výchovy.

Dovolte mi proto, abych vám touto cestou poděkoval za statečný a pevný postoj, jímž jste jasně prokázali oddanost své socialistické vlasti. Jsem přesvědčen, že i nadále budete obětavě a svědomitě plnit úkoly v zájmu všech našich občanů, potřebné pro zachování pořádku a klidu i k normalizaci vnitřních poměrů ve státě. Věřím, že naše občanská veřejnost vám bude jako i v posledních dnech i nyní plně nápomocna.

Prohlášení SKV Národní fronty

Po vyslechnutí komuniké a projevů presidenta Ludvíka Svobody a Alexandra Dubčeka věříme, že všichni naši občané pochopí těžkou situaci, za které naše delegace v nerovných podmínkách v Moskvě přijala komuniké o sovětsko-československém jednání.

Jsme si vědomi nutnosti jednoty našich národů v těchto těžkých chvílích a budeme proto podporovat presidenta republiky Ludvíka Svobodu a soudruha Alexandra Dubčeka v dobré víře v jejich státnickou moudrost a rozvahu.

Současná situace u nás vyžaduje, aby každý občan přispěl rozvážným chováním a ze všech sil k normalizaci politických a hospodářských poměrů v naší republice. Jedině tak umožníme našim vedoucím činitelům, aby nadále v ní naše národy v duchu zásad demokratického socialismu a humanismu.

28. srpna 1968 — dopoledne

Strana druhá:

Otištěno Provolání představitelů státu, pokračování projevu předsedy vlády, Rozakz presidenta republiky, a tyto další články:

Prohlášení jednotky LM v STZ

My, příslušníci Lidové milice v n. p. Severočeské tukové závody. Ústí n. L., shromážděni na mimořádné schůzi dne 28. srpna, prohlašujeme:

Nikdy se nesmíříme s podmínkami, které byly vyhlášeny v moskevském komuniké a které byly pod nátlakem vnuceny naší delegaci.

Plně se stavíme za nový ústřední výbor KSČ, který byl řádně zvolen na XIV. mimořádném sjezdu strany v čele s prvním tajemníkem soudruhem Alexandrem Dubčekem. Nebudeme sloužit zrádcům strany a národa typu Koldera, Indry, Biľaka a ostatních. Nikdy se nepostavíme proti zájmům našeho národa, proti vůli našeho lidu. Trváme na okamžitém odchodu okupačních vojsk a prohlašujeme, že společně s naší armádou a Veřejnou bezpečností jsme schopni zajistit klid a pořádek v naší vlasti.

Schůze pléna SKV KSČ

ÚSTÍ n. L. — V úterý 27. srpna v pozdních večerních hodinách se sešlo plénum krajského výboru strany. Vyslechlo zprávu člena ÚV KSČ soudr. Balouška z prvního dne jednání ústředního výboru. Po obsáhlé diskusi schválilo stanovisko, které navrhlo předsednictvo SKV. Toto stanovisko jsme uveřejnili již ve včerejším vydání.

Hlas našeho lidu

Během včerejška se nám dostala do rukou řada [illegible] a prohlášení ze stranických organizací, závodů, od poslanců národních výborů. Co požadují občané tohoto státu?

Proti obsazení země

Nesouhlas s obsazením naší republiky vojsky cizích států vyslovili pracovníci obchodního podniku Chmelařství v Žatci, poslanci tamějšího MěstNV, pracující Zemědělského zásobovacího a nákupního podniku v Teplicích, teplické základny n. p. Zelenina, Krušnohorských strojíren, závod 01 a vedení podniku v Komořanech u Mostu, Stinxu v Předlicích, Cheposu v Šluknově, Továrny dětských vozidel v Benešově nad Ploučnicí, předsednictvo okresní odborové rady v Teplicích, montéři EZ na výstavbě Chemických závodů v Záluží, předsednictvo oddílového výboru ČSD v Ústí n. L., pracující Strojíren potravinářského průmyslu v Ústí n. L., Prefy Vaňov, dalších a dalších závodů a organizací.

Všichni žádají nejen odchod cizích vojsk, ale také náhradu škod, které tato vojska při násilném obsazení naší vlasti způsobila. Charakteristický je pro tyto rezoluce například názor komunistů okresního oddělení SNB v Ústí n. L., kteří zároveň s odsouzením násilného aktu vojsk pěti států Varšavské smlouvy žádají také, „aby ze strany byli vyloučeni všichni ti, kteří za zády ústavních činitelů, vedení strany a proti vůli lidu vyjednávali obsazení naší vlasti".

Není to ostatně jediné odsouzení zrádců národa, jak označují rezoluce a prohlášení D. Koldera, V. Biľaka, A. Indru, Šalgoviče a další. Řada rezolucí se dožaduje, aby byla zveřejněna jména všech, kdo se propůjčili k tomuto činu a aby byli vyloučeni z KSČ.

Nesplnili záruky

„Protestujeme proti nedodržení záruk daných naší straně vedením KSSS v Černé nad Tisou a v Bratislavě," píší v citovaná už rezoluci teplická Zelenina. Také na tento rys upozorňuje řada rezolucí ze závodů a stranických organizací. V důsledku toho projevují nesouhlas s moskevským komuniké, jak bylo zveřejněno.

„Není to komuniké dvou rovnocenných partnerů, protože naši státní a straničtí představitelé jednali na cizím území za nenormálních podmínek. Nemůžem proto souhlasit s takovým postupem," píší členové předsednictva teplické OOR.

Poslanci MěstNV v Žatci upozorňují, že z komuniké „je zřejmé, že jednání bylo vedeno pod nátlakem".

420 pracovníků šluknovského závodu Chepos označují komuniké „za nepřijatelné pro naše národy". Vedle uvedených už důvodů (nátlak, obsazení vlasti) uvádějí, že jsou na něm podepsáni lidé, „kteří v době podpisu komuniké nebyli členy předsednictva ÚV KSČ a nikdo je k tomuto jednání nezmocnil a nikoho nezastupovali".

Stojíme za XIV. sjezdem

Od chvíle, kdy se ujal vedení strany nový ústřední výbor KSČ, nedošla do naší redakce jediná rezoluce, která by mu vyslovila nedůvěru. Naopak — všechny rezoluce se bezvýhradně staví za výsledky XIV. sjezdu, vyslovují plnou podporu novému ÚV KSČ a požadují, aby sjezd, jehož jednání je permanentní, posoudil vzniklou situaci.

Všechny rezoluce, které jsme například jmenovali v dnešním Zpravodajství Průboje, se takto vyslovují. Namátkou:

„Považujeme XIV. sjezd KSČ za zákonný a právoplatný, jeho dosavadní závěry a usnesení bezpodmínečně a v plné šíři respektujeme a všemi svými silami podporujeme." (Prefa, Vaňov)

„Žádáme respektovat výsledky jednání XIV. sjezdu KSČ, akčního programu a posledních výsledků dosažených stranou." (SPP Ústí nad Labem)

„Trváme na prohlášení XIV. sjezdu KSČ a jeho pokračování za účasti delegátů všech komunistických a dělnických stran celého světa, aby situace v KSČ byla dokončena a uvedena v život usnesení sjezdu." (PV ústeckého oddílu ČSD)

„Uznáváme a plně podporujeme členy nové ÚV, zvoleného na mimořádném XIV. sjezdu KSČ." (Montéři EZ v Chemičce Záluží)

„Respektovat dosavadní výsledky jednání XIV. sjezdu KSČ, jeho pokračování a žádáme, aby tato fakta byla respektována i ostatními komunistickými stranami." (Stinx, Předlice)

„Žádáme, aby pokračoval XIV. sjezd a aby na tomto sjezdu byla zhodnocena úloha a činnost členů bývalého předsednictva a tajemníků ÚV KSČ." (Chepos Šluknov)

„Uznáváme ÚV KSČ, který byl řádně zvolen na XIV. mimořádném sjezdu KSČ." (ZNZZ Teplice)

Řádně zajistit svobody

„Žádáme zajištění takových svobod, které jsou v materiálech XIV. sjezdu." (POOR Teplice)

„Nesouhlasíme s jakýmkoliv odklonem od nastoupené cesty humanitního lidského socialismu." (Poslanci MěstNV Žatec)

„Nesouhlasíme se zavedením cenzury a žádáme, aby byla zajištěna plná svoboda a všechna občanská práva všem pracovníkům sdělovacích prostředků a kulturním pracovníkům, jejichž práce si vážíme a věříme, že nás i v budoucnu budou informovat pravdivě a objektivně, tak jak to konali v nejhorších chvílích našeho národa." (Stávkový výbor závodní organizace KSČ, Krušnohorské strojírny, Komořany u Mostu)

Prohlášení redakce

V této mimořádně vážné chvíli, tak jak o tom svědčí nám dostupné informace, rozhodla se redakce nevydat normální číslo novin, neboť nemáme dostatek podkladů a spojení k tomu, abychom mohli zaujímat k velice rychle pokračujícímu vývoji vlastní stanoviska. Chybějí nám zejména zprávy z právě probíhajícího zasedání legálně XIV. sjezdem zvoleného ústředního výboru KSČ. Zároveň začínají působit již také určitá omezení, vyplývající z moskevského jednání. Nesouhlasíme s nimi, ale jsme nuceni se jim podřídit, neboť jsou výrazem mocenského rozložení sil. Přinášíme proto pouze oficiální zprávy z uplynulého dne, svědčící o velmi vážném úsilí našich orgánů. Uznáváme i nadále ve shodě s krajskými orgány platnost XIV. sjezdu strany a jím zvolené orgány.

Prohlášení hlavní správy VB

Pracovníci hlavní správy VB shromáždění na společném aktivu prohlašují:

Heslo za Dubčekem, za Svobodou pro nás nebylo frází. Byli jsme s nimi a se vším lidem v době nadšení, nevídané jednoty a revoluční vlny, zůstaneme jim věrni i v dobách nejtěžších. Náš lid poznal za minulý týden, kde my příslušníci Bezpečnosti stojíme, že hájíme a budeme hájit jeho zájmy. Jestliže je dnes zájmem našich národů udržet klid a pořádek, prohlašujeme, že jsme schopni s ostatními legálními orgány a pracujícími jej udržet. Voláme na pomoc všechny občany, kteří pochopili soudruha Dubčeka, aby podpořili naše úsilí morálně i svými činy, aby klidná práce lidu této země byla zajištěna. Prohlášení a rezoluce, které dnes dostáváme z celé republiky od útvarů VB svědčí o tom, že celá Veřejná bezpečnost je v tomto jednotná.

ORGÁN SEVEROČESKÉHO KRAJSKÉHO VÝBORU KSČ

PROLETÁŘI VŠECH ZEMÍ, SPOJTE SE!

PRÁCE

Úterý 3. září 1968 ● roč. 20. č. 240 PNS 58 ● cena 40 hal.

PRŮBOJ – 3. ZÁŘÍ 1968

Výňatky ... čtyřstránkového vydání obvyklého novinového formátu.

Strana 1

REZOLUCE

rozšířeného pléna SKV KSČ

SKV KSČ projednal dne 2. září 1968 na svém zasedání za účasti členů KKRK, delegátů XIV. sjezdu, vedoucích tajemníků OV KSČ a dalších soudruhů výsledky zasedání ÚV KSČ ze dne 31. srpna 1968 a vzali na vědomí zprávu vedoucího tajemníka SKV KSČ soudruha L. Kreperála.

SKV KSČ znovu tváří v tvář nová skutečnosti, vzniklé v důsledku moskevských jednání představitelů ČSSR a SSSR vysoce oceňuje klid a rozvahu, obětavost a odvahu a především pevnou jednotu občanů tohoto kraje, jak se projevila a upevnila v době od 21. srpna až po tyto dny.

Uvědomělý a vlastenecký postoj všech pracujících, obyvatelstva, žen, mládeže, nenechal nikoho na pochybách o vůli našeho lidu žít v suverénní socialistické republice, o jeho schopnostech si sám spravovat svou zemi a řešit problémy její socialistické výstavby.

Není sporu o tom, že jedině pevná a rozhodná jednota našeho lidu a strany vytvořila podmínky k tomu, aby se řízení státu a strany ujali opět demokraticky zvolení představitelé, že nedocházelo k takovým činům, že by ve svých důsledcích ještě vážnějí znemožnily pokračovat v poledovém vývoji a ve správné, praxí ověřené realizaci akčního programu KSČ.

Jednota všeho lidu, jednota KSČ, je realitou i nadějí do budoucnosti. Považujeme za správné tuto osvědčenou jednotu i nadále upevňovat a rozvíjet. Obracíme se na všechny komunisty, kteří rozhodně ze všech svých sil usilovali o takovou politiku strany a takové metody stranické práce, jejichž výrazem se stal akční program, aby ve svém úsilí nepolevili a nepřipustili návrat k předlednovým poměrům a jejich nositelům. Voláme ty čestné, zejména mladé lidi, kteří svými postoji v rozhodujících chvílích naš h národů prokazovali svoji aktivitu a politickou zralost, aby vstupovali do strany a posilovali její zdravé jádro.

SKV KSČ se ztotožňuje s volbou východiska i stanovením dalšího postupu strany, jak je schválilo plenární zasedání ÚV KSČ dne 31. srpna 1968.

Vycházejíce z reality závěrů moskevských jednání považujeme za nezbytné přispět všemi silami k normalizaci poměrů v našem kraji.

SKV KSČ proto ukládá svému předsednictvu a všem nižším stranickým orgánům, aby neprodleně, po zhodnocení současné situace, zpracovaly a projednaly konkrétní postupy a opatření v okruhu své působnosti, ve kterých bude vyjádřen postup strany a jejích členů do XIV. sjezdu KSČ. Projednaná a přijatá opatření a postupy je nutné okamžitě realizovat.

Okres Blansko bez cizích vojsk

BLANSKO (ČTK) — Okres Blansko je jediným okresem v Jihomoravském kraji, kde nebyla a dodnes nejsou žádná vojska z pěti zemí Varšavské smlouvy.

Včera dopoledne to znovu potvrdil sekretariát Okresního výboru KSČ v Blansku.

Rudé právo ve svém

Včera ráno nastoupili na svá pracoviště všichni zaměstnanci vydavatelství, tiskárny a redakcí Rudého práva. Koncem minulého týdne předalo velitelství cizích jednotek budovu Rudého práva opět do rukou vedení vydavatelství a tiskárny. Včera Rudé právo nevyšlo, protože byly dokončovány přípravy spojené se stěhováním, ale dnes má vyjít v normálním velkém formátu. S šéfredaktorem Rudého práva byl na zasedání pléna ústředního výboru strany schválen [illegible] Sekera.

Za nerušený chod života

Rozhlasový projev předsedy SKNV Jana Jelínka dne 31. srpna 1968

Vážení spoluobčané Severočeského kraje!

Naši přední představitelé — president republiky soudruh Ludvík Svoboda, předseda Národního shromáždění soudruh Josef Smrkovský, předseda vlády Ing. Oldřich Černík a první tajemník ÚV KSČ soudruh Alexandr Dubček — se ujali opět svých funkcí ve stranických a ústavních orgánech.

Tak jako jsme je podporovali a stáli za nimi v době jejich jednání v Moskvě, podporujeme je i v jejich těžké a odpovědné práci v těchto dnech.

Politická realita současné situace tuto naši podporu velmi vyžaduje. Víme všichni, že zcela jednotný postoj našich lidí sehrál v minulých dnech ve vývoji událostí velmi významnou úlohu. Tuto jednotu a podporu potřebují naši představitelé i nyní a já vás všechny vyzývám, abyste ji projevili.

Rada Severočeského krajského národního výboru již tak učinila a přijala současně řadu opatření pro normalizaci života v kraji. Uložila, aby obdobně postupovaly i okresní, městské a místní národní výbory. Tato opatření se týkají zásobování obyvatelstva, služeb všeho druhu, sklizně obilí a chmele a dalších.

Vítáme a vysoce oceňujeme obětavost našich pracujících, která umožňuje plynulý chod hospodářského života. Žádám vás všechny, abyste takto dále pracovali a plnili své úkoly. Současně chci poděkovat všem družstevníkům, pracovníkům státních statků, zemědělcům a pracovníkům nákupních středisek a závodů, jakož i národním výborům, kteří svojí obětavou prací dokázali dne 29. srpna 1968 jako první v republice splnit plán nákupu obilí do státních fondů v Severočeském kraji.

Společným a doslova životním zájmem nás všech je zabezpečit ve všech našich městech a obcích naprostý pořádek a klidný nerušený chod života.

Zdůrazňuji to proto, abychom předešli nebezpečí, že by neodpovědní provokatéři mohli vyvolávat neklid, narušovat pořádek a ztěžovat situaci všem našim legálním ústavním orgánům a představitelům při překonávání současné složité a těžké situace.

Občané Severočeského kraje!

V těžkých minulých dnech, kdy došlo k událostem, které nikdo z nás nečekal, jste projevili dostatek rozvahy, klidu a důstojnosti.

Žádám vás, abyste tuto rozvahu, klid a důstojnost osvědčili i nadále a abyste tímto dnes jedině možným způsobem podpořili své legální, ústavní, řádným způsobem zvolené zástupce.

Upřímně vám za to děkuji jménem rady SKNV.

Škody v miliónech

LITOMĚŘICE (lin) — Prozatímní škody hlášené na ONV Litoměřice činí do včerejšího dne na celém okrese na silnicích 2 659 000 korun, na místních komunikacích 1 342 000 korun, ostatní škody 37 000 korun. V podnicích řízených ONV: V Okresním stavebním podniku a Uhelných skladech činí snížení hrubého důchodu 300 000 korun, snížení tržeb v podniku Restaurace a podniku služeb 933 000 korun.

V těchto škodách nejsou započteny škody ústředně řízených podniků, závodů, JZD a státních statků.

Na ONV Litoměřice byla ustavena komise pro zjišťování škod způsobených cizími armádami. Pracuje na základě pokynů vlády ČSSR.

Výzva k občanům města Ústí nad Labem

Rada Městského národního výboru v Ústí nad Labem ve snaze udržet i nadále normální chod života ve městě, což je podmínkou pro odchod cizích vojsk z území města, obrací se ke všem občanům, ale také k mládeži, podnikům, závodům, organizacím a všem institucím v našem městě, aby pomáhali při zabezpečování pořádku, zachování klidu a při odstraňování nápisů.

Naše výzva vychází z realizace komuniké, prohlášení představitelů vlády a strany a některých pokynů vyšších orgánů.

Městský národní výbor prostřednictvím svých podniků již zahájil práce na odstraňování nápisů, instalaci silničních ukazatelů apod.

Očekáváme, že pochopíte naši výzvu, která má jediný cíl — zachování normálního života a tím možnost naplňování vyhlášeného akčního programu Komunistické strany Československa.

Rada Městského národního výboru

V Ústí nad Labem 2. září 1968